

Déli Hírlap

Redactia și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
 Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
 Trib. Timișoara
 Redactor resp. **DR. VARNAY ELEMÉR**

Karácsony Katalániában

Madrid és Barcelona környékén az idén nem volt karácsony. Még a világháború csúcspontján is, a szentestén néma maradtak a fegyverek. A spanyol háború feleit olyan foku gyűlölet fűti, hogy az ünnep sem tudta átihletni a testvérharcba elmerült seregeket és éppen karácsonykor mentek támadásba a nemzetiek. Két és fél éve tart ez a háború, lehet, hogy rövidesen befejeződik, lehet, hogy még addig eltart, mint a meddig tartott, de a jelenkor hipokrizisának örök példaképe marad. Népet és testvérnépet, spanyolokat és katalánokat uszított egymás ellen a diplomáciai mesterkedés, ki jobbról, ki balról szállította a testvérharc gyilkos fegyvereit, csak olyan nagyhatalom nem akadt, amely az asztalra csapott volna, hogy: elég, csak olyan hadsereg nem akadt, amely Spanyolország békéjét állította volna helyre.

Ez a háború nem a spanyol népé, hanem a mögötte meghúzódó érdekeké. Egy népet két és fél év óta arra használnak fel, hogy próba-világháborút rendezzenek vele, rajta próbálják ki a modern technika háborús eszközeit, elsorvasztják a történelemben már amúgy is alaposan elvérzett spanyol nép életerejét csupán azért, hogy az ibériai félszigeten akár az egyik, akár a másik hatalom a neki kedvező befolyást megszerezze. És nincsen olyan hatalom, amely a frívól játék ellen ösztönöz felemelni szavát, amely véget vetve annak a fegyveres térhódításnak, a melyet a spanyol népen kívül álló erők, a spanyol szuverenitás terhére akarnak megszerezni.

Ez a hódításnak egészen új rendszere, a melyet politikai hódításnak neveznek és amely a jelenkor államközi életének egyik beteges hajléka. Az erőszak jegyében folytatott külpolitika eszköze a katonaságnélküli, de eszmékkel való hódítás. A nagy államoknak egy része közelségének és erejének súlyát ráhelyezi arra a pontra, amelyen a szomszédállam belső politikája forog. Ez a szomszédállam gyengébb, helyzete veszélyeztetett és puskalövés nélkül megadja magát a ráparancsolt irányzatnak. Ha ezt nem teszi: akkor következik az az eset, amelynek Spanyolország már harmadfél év óta véraldozta. Következik a belháború. A külső erő megbontja a nemzeti egységet és raktokra szakadt ország a testvérgyilkosság sorozatába kezd. Attól kezdve csak fegyver és kellő agítáció kell ahhoz, hogy az elfajult párt harc mezején valahogy ki ne virágozzon a béke virága. Spanyolország jó talaj volt ehhez, tizenhárom fordalom veretől áztatott talaj, hevülékeny, újítások, belső változások iránt fogékony fajta. Csak éppen a spanyol szívóssággal nem számoltak, amely a tűzpróbáját állta ki és amelyet akár a karácsony szent napján is újabb próbára kell tenni.

Mindebből az a tanulság, hogy a kisállamoknak léteérdeke az együttes biztonság. A Népszövetség nemes elgondolásból fakadt, de a végrehajtás során feláldozták egyes hatalmi érdekeknek a lényegét. Különben nem került volna a népszövetségi politika a benemavatkozás áldatlan vízeire, hanem erélyes beavatkozással már régen véget vetettek volna a spanyol népet felőrli belháborúnak. A kisebb államok biztonságára és szuverenitására nem relatív erő, amelynek léte az erősebb szomszéd akaratától függ. Az európai közép- és kisebb államok szuverenitását abszolút erővé kell tenni és ehhez a kollektív biztonság mutatja az utat. De ideális elveket csak akkor tudunk megvalósítani, ha kitartunk az eszmék életadó forrása mellett, amely tiszta vizet mutat. Ezt a vizet zavarosítani — hipokrizis. A zavaros vízben mindenki halászhat, de abból a népboldogulás italát senki sem merítheti. Ezért a spanyol karácsony, a megváltói születés csak akkor jön el, ha a nagyhatalmak tiszta vizet öntenek a pohárba és felhagynak a bújkálva segítő, tápot nyújtó, meghosszabbító politikával és rendet teremtenek Spanyolországban.

A francia lapok szerint

Olaszország ötszázezer önkéntest toboroz

A földközi tengerre rendelték a francia keleti flottát. — Olaszország cáfolja, hogy Szomáliában csapatokat vont össze. — Erődítményeket építenek az olaszok a francia határon

Göring Libiába megy

Páris, december 28. A L'Oeuvre és a L'Ordre arról adnak hírt, hogy Olaszország a francia határon fontos katonai előkészületeket tett. A L'Ordre szerint

az Alpok mentén sürgősen megkezdtek az erődítmények építését.

Az olasz flottát rövidesen Spezia környékén összpontosítják. Olaszország önkéntes hadtestet toboroz Franciaország ellen.

A L'Oeuvre azt írja, hogy Rómában egyéni mozgósítást hajtanak végre, ami

500 ezer embert érdekel és az olasz ipart hadikészültségbe helyezték.

Brit hivatalos helyen tudomással bírnak arról, hogy Etiópiában és a francia Szomáli közelében csapatmozdulatokat hajtottak végre, azzal a kifogással, hogy ez csak tüntető jellegű és bizonyos incidensek következtében vált szükségessé. Altalában azonban azt hiszik, hogy ez a válság nem válik súlyossá, csak abban az esetben, ha Németország egyidejűleg nyomást gyakorolna Közép-, vagy Kelet-Európára.

NÉGYHATALMI ÉRTEKEZLET AZ OLASZ KÖVETELÉSEK ÜGYÉBEN

Páris, december 28. Berlini jelentése szerint Göring vezértábornagy január végén Olaszországba látogat, hogy Mussolini miniszterelnökkel és Ciano külügyminiszterrel tárgyalásokat folytasson. A Figaro londoni tudósítója is ezt a hírt jelenti lapjának és hozzáfűzi, hogy

Cáfolja az olasz sajtó a szomáli csapatösszevonást

Róma, december 28. A Stefani-ügynökség jelenti: Az olasz lapok megcáfolják azoknak a manővereknek a hírért, amelyek a Róma-berlini tengely ellen irányulnak. A távirati ügynökség hangsúlyozza, hogy a francia Szomáli határon történő olasz csapatösszevonásról szóló hírt hivatalosan megcáfolták. Ez a hír azt a célt szolgálta, hogy Chamberlain római látogatását megtorpedózzák.

DALADIERT ALGIRBA IS MEGHÍVTÁK

Páris, december 28. Daladier szerdán kihallgatáson fogadta Lebeaud algíri kormányzót és az északafrikai képviselőket, akik azt a kívánságukat fejezték ki a francia miniszterelnök előtt, hogy a közeli tuniszi útja során szeretnék Algírban is vizontlátani. A miniszterelnök a meghívást elfogadta és kijelentette, hogy neki is szándékában áll január hatodikán Algírban pihenőnapot tartani.

GÖRING LIBIÁBAN

London, december 28. Római jelentések szerint olasz politikai körök azt az értesülést kapták, hogy

Balbo tábornok meghívta Göring vezértábornagyot Libia meglátogatására.

Balbo meghívása nem hivatalos jellegű és Göring vissza adja azt a látogatást, amelyet Balbo tábornok tett nála.

ALAGÚTHALÓZATOT ÉPÍTENEK PÁRIS ALATT

Páris, december 28. A nemzetgazdasági minisztérium kebelében működő szakbizottság ter-

Németország fenntartás nélkül támogatja az olaszoknak a földközi-tengeri, illetve a Szomáli földre irányuló követeléseit.

A francia sajtót még ma is elsősorban az olasz követelések ügye foglalkoztatja. A lapok hangoztatják, hogy Olaszország erélyes és határozott magatartása igen megnehezíti az ellentétek elsimítását. A Jour diplomáciai szerkesztője annak a véleményének ad kifejezést, hogy **a jelenlegi nemzetközi légkör nem tulságosan alkalmas arra, hogy olasz-francia meg-egyezést hozhassanak létre.**

A Matin úgy véli, hogy Chamberlain angol miniszterelnök látogatása után francia-olasz értekezlet összehívására kerül sor. Ha Páris és Róma között sikerül a meg egyezést létrehozni, akkor Anglia és Németország bevonásával négyhatalmi értekezletet tartanak.

CIANO GRÓF KIHALLGATÁSRA HÍVJA PONCET FRANCIA NAGYKÖVETET

A franciaországi lapok utalnak arra, hogy Olaszország a Földközi-tengeren Franciaországgal teljesen azonos jogokat követel magának.

Megerősítik ezenkívül azt a római hírt is, hogy Ciano gróf olasz külügyminiszter legközelebb kihallgatáson akarja fogadni Francois Poncet római francia nagykövetet, aki ezután Párisba fog utazni a francia-angol megbeszélések folytatására.

vezetőt dolgoztatott ki Páris új földalatti úthálózatáról, amely valóságos Maginot-vonalat képez majd Páris alatt. Mintegy 30—60 méternyi mélységben épülnének Páris alatt az új alagutak, a földalatti vastúvonal és a hatalmas raktárhelyiségek, amelyekben nagymennyiségű élelmiszert és hadianyagot lehet elraktározni Páris védelmére. Háború esetén ezek az alagutak hatalmas tömegek számára nyújtanának gáz- és bombabiztos fedezéket. A tervezet kivitele 15 milliárdba kerül és nagy munkás-tömeget foglalkoztatna hosszabb időn keresztül.

ELÉGEDETLEN A NEMET SAJTÓ A SZENTATYA KARÁCSONYI BESZÉDEVEL

Berlin, december 28. A pápa karácsonyi beszéde nagy feltűnést keltett Németországban és a lapok legnagyobb része megállapítja, hogy XI. Pius pápa karácsonyi beszéde nem volt helyénvaló. A Hamburger Fremdenblatt szerint elképzelhetetlen, hogy milyen visszatetszéssel fogadták Olaszországban a pápa beszédét, amely támadta a német-olasz barátságot. XI. Pius pápa túllépte a vallási kérdések területét. A Völkischer Beobachter

a Rómába emigrált német papokat azzal vádolja, hogy befolyásolják a Vatikánt Németország ellen.

A lap tiltakozik az Osservatore Romano ama cikke ellen, amely azt írta, hogy Németországban pogány módra ünnepelték meg a karácsonyt.

Volt légionisták megtérő nyilatkozatai

A legelső revidált álláspontra. — Nagygyűlést rendez az Ujjászületés Fronija Iasiban

Bucaresti, december 28. Az ország minden vidékén és városában tovább folynak a beiratkozások a Nemzeti Ujjászületés Arcvonalába. A legelső helyen a jogosultak 80—90 százaléka csatlakozott Románia új és egyetlen politikai szervezetéhez. A Nemzeti Ujjászületés Arcvonalának tagjai között volt államférfiak, tábormokok, ezredek, számottevő intellektuális emberek és ezek valamennyien a legnagyobb lelkesedéssel siettek eleget tenni a nemzet hívó szavának.

Az Ordinea azt írja, hogy az a sietség, amellyel az ország színe-java beiratkozik az új politikai szervezetbe, ismételt bizonyítéka annak, hogy II. Carol király bölcs irányítása mellett Románia valóban az újjászületés útján halad.

A Nemzeti Ujjászületés Arcvonala Iasiban rövidesen nagyarányú demonstrációt rendez, amelyen Iamandi és Petre Andrei miniszterek és Ioan Petrovici tanár szólnak fel.

VOLT LÉGIONISTÁK GYÓNÁSA

A Semnalul a következőket írja: A volt légionáriusok részéről egyre sürűbben nyilvánul meg a bűnbánás és a hódolat a jelenlegi rendszer iránt. A megnyilatkozások beismerik a múlt tévedéseit.

Az egykori legionista mozgalom elharcosai rendre jelenik meg, hogy a hibákat bevallják.

A megakadályozás idejében felismerhették, hogy milyen veszedelmes volt az a misztikum, amelynek árnyalmas varázsa alatt évek óta éltek. Az elszigeteltség csendjében sokat elmélkedtek az események felett és a beteges befolyás hatása híján ahhoz a végső tanulmányhoz érkeztek, melyhez a bölcs és az igazi hazafiak már rég eljutottak. Egy légionárius oktató például a következőket írja:

„Megfigyeltem valamit, amit azelőtt sohasem vallottam, azt, hogy a gyárak elhamvaszása és az emberek legyilkolása nem hozza meg a fejlődést, de ugyanakkor a külső ellenségek alig várják, hogy egy darabot letéphessenek országunk testéből”.

Egy másik légionárius szervezeti főnök ilyen vallomást tesz:

„Arra a meggyőződésre jutottam, hogy csakis céltudatos munka boldogíthatja a nemzetet, nem pedig az olyan megnyilatkozás, amely zavarja az ország nyugalmát és megakadályozza, hogy folytassa történelmi életét”.

Az ilyen és hasonló gyónások nem elszigetelt jelenségek, az azonos hangú vallomás sok egykori légionárius nyilatkozatából tűnik ki és ezeket a gyónó nyilatkozatokat olybá kell tekinteni, hogy mentesek minden sértő gyanúsítástól, mintha a megalkuvás érzése szülte volna.

Mégis létrejön az orosz-japán megegyezés

Csiang-Kai Sek nem fogadja el a japán békefeltételeket

Tokió, december 28. A Domei-ügynökség jelentései: Togo, Japán moszkvai nagykövete és Litvinov külügyi népbiztos legutóbbi tanácskozásuk során abban állapodtak meg, hogy a házassági egyezmény ügyében a tárgyalásokat az új esztendő első napjaiban veszik fel újra. Politikai körökben az a vélemény, hogy a különböző házassági területek koncessziója ügyében még tavasz előtt megállapodás jön létre a két ország között.

London, december 28. A Reuter hírszolgálati ügynökség híradása szerint Csiang-Kai-Sek tábornagy kijelentette, hogy elfogadhatatlan azok a békefeltételek, amelyeket Konoye herceg december 22-iki nyilatkozatában tett. A kínai hadsereg főparancsnoka szerint ezeknek a követeléseknek elfogadása Kína teljes megadását jelentené.

Pallavicini György ögről a magyar zsidótörvényjavaslat revíziójára hívta fel a magyar kormányt

Budapest, december 28. Az Esti Kurir mai számának első oldalán Pallavicini György ögről nyílt levelet intéz Imrédi Béla magyar kormányelnökhez. Pallavicini, aki mindig nevezetes szerepet játszott a magyar politikai életben, nyílt levélben felhívja a miniszterelnök figyelmét azokra a visszafogókra, a

melyek az új zsidótörvény javaslat törvényerőre emelése révén állhatnának elő, ha a javaslaton nem hajának végre bizonyos fontos javításokat. A nyílt levél végén felszólítja az ögrőt a miniszterelnököt, hogy vegye revízió alá a szóban forgó törvényjavaslatot.

Olasz csapatok vettek részt a spanyol nemzetiek offenzívájában

Burgosi jelentés szerint feltartóztatlanul nyomulnak előre a nemzetiek Bajbajutott Madrid élelméze

Burgos, december 28. A katalán fronton a nemzeti csapatok újabb győzelmet arattak és folytatólag előnyomulásukat. A déli szakaszon is átérték a frontot és feltartóztatlanul vonulnak előre a csapattestek.

A római Corriera della Sera spanyolországi hadiudósítója megerősíti azokat a híreket, hogy a legutóbbi spanyol nemzeti offenzívában jelentős olasz egységek vettek részt. Az egész olasz sajtó nagy cikkeiben üdvözli Franco újabb offenzíváját és kiemeli, hogy az olasz repülőgé-

peknek nagy szerepük volt az előnyomulás sikerében.

ÉLELMÉZÉSI NEHÉZSÉGEK MADRIDBAN

Páris, december 28. A Stefani-ügynökség jelenti, hogy Madridba öt köztársasági miniszter érkezett, akik a polgári lakosság élelméze körül tapasztalható nehézségek elhárítását tanulmányozzák. A miniszterek megállapítása szerint még legalább 200 ezer személynek kellene a spanyol köztársasági fővárost elhagyni, mert a zavartalan élelméze csak az esetben biztosítható.

HOTEL RIO

BUDAPESTEN VII., Kürt-ucca 6 sz.

(Pátia-kávéház mögött.)

1938-ban épült!

Hideg-meleg folyóvíz. Ragyogó tisztaság.

Mérsékelt árak!

A kommunislapárt leépítése Csehországban

Prága, december 28. A csehszlovákiai kommunisták párt feloszlata következtében a párt jelölt névsorával megválasztott 25 parlamenti képviselő elvesztette mandátumát. Érdekes, hogy a kommunista párt számarány tekintetében a csehszlovák parlament negyedik pártja volt. Nemrégiben a prágai parlamentnek még 300 tagja volt, ez a szám 206 képviselőre csökkent. A kommunista párt eltűnése, kiváltképp a prágai városi tanácsban válik észrevehetővé, amennyiben a tanácsban 17 kommunista városa foglalt helyet, sőt az egyik alpolgármester is kommunista volt.

A szenátus szónoki székén éri a halál egy belga szenátort

Brüsszel, december 28. A szenátus szerda reggel ülésén megrendítő jelenet játszódott le. Rodius rexista szenátor éppen szövegre emelkedett, fölhangzott a szónoki emelvényre, amikor hirtelen lezuhan; és eszméletlen állapotban került el. Azonnal orvosi segítségbe részesítették, de minden beavatkozás ellenére Rodius szenátor rövidesen kiszendvedett. A szenátus ülését, a megindító jelenet hatása alatt, felfüggesztették.

A bucurestii Jiulu-uccai gyilkosság szenzációs fordulata

Bucuresti, december 28. A Jiulu-uccában történt megdöbbentő kettős rablógyilkosság ügyében megindított nyomozás szenzációs eredményre vezetett. Dinulescu csendőrnagy, a csendőrpáncsnok-ság vezetője, aki az utóbbi napokban személyesen vette kezébe a vizsgálat irányítását, váratlan megállapításra jutott. A csendőrnagy szerda délelőtt 10 órakor két házkutatást végzett, amelyek a legteljesebb eredménnyel jártak. A rablógyilkos belesett a hatóságok által jól elkészített kelepébe. A tettes nevét a nyomozás többi adataival együtt valószínűleg csak holnap hozzák nyilvánosságra.

Törlik az állampolgárságot elveszített kereskedőket

Râmnicul Sarat, december 28. A helyi kereskedelmi és iparkamara tagjai sorából 33 kereskedelmi vállalatot törölt, mert ezeknek tulajdonosai elvesztették román állampolgárságukat.

Dr. Schacht Daniába utazik

London, december 28. Dr. Schacht január hó folyamán Koppenhágába utazik, hogy a dán kormánnyal több fontos kérdésben megbeszélést tartson. Ezek között fog szerepelni a zsidók kivándorlása Németországból.

Meghalt egy 91 éves japán közgazdasági vezér

Tokió, december 28. Szerdán reggel 91 éves korában meghalt Takashi Masuda, a legismertebb japán közgazdasági vezetőszemélyiség egyike. Ő alapította meg annak idején Japán külkereskedelmét és az ő nevéhez fűződik Japán legnagyobb gazdasági vállalkozásának megszervezése is.

A magyar zsidótörvény a szerzett jogokat nem érinti és időt ad az átalakulásra

Az igazságügyi államtitkár részletes felvilágosítást adott a sajtónak a törvény szelleméről és végrehajtásáról

Budapest, december 28. Antal István magyar igazságügyi államtitkár tegnap részletesen ismertette az újságírók előtt az új zsidó-javaslat rendelkezéseit, melyeket nagy vonásokban már mi is közöltünk. Mint újabb momentumokat, kiemelhetjük a következőket:

A közszállításokban a zsidó vállalkozók a jövőben is részt vehetnek, de számukat fokozatosan hat százalékra szorítják vissza.

A törvény szerint zsidónak kell tekinteni azokat is, akiknek mindkét szülője az izraelita hitfelekezet tagja volt, ugyancsak azokat, akiknek nagyszülői között legalább kettő az izraelita hitfelekezet tagja volt. Ebből az következik, hogy ha valaki kereszténynek született, de szülei még zsidók voltak, bár kikeresztelkedtek, azok zsidóknak számítanak.

Akinek összesen csak egy nagyszülője volt zsidó, az kereszténynek számít.

Kivételt képez az, aki 1938. január 1. napja előtt kötött házasságból származik keresztény és zsidó szülőktől, tehát vegyes házasságból, de a zsidó szülő még a házasság előtt keresztény hitre tért át.

A törvényjavaslat szerint zsebtulajdonosi, házasságkötési, vagy törvényesítés által zsidó nem szerzhető magyar állampolgárságot. A jövőben tehát zsidó csak leszármazás útján lehet magyar állampolgár. Egyetlen kivétel a jövőbeni visszahonosítás. Viszont meg lehet semmisíteni annak a zsidónak a visszahonosítását, aki 1914. évi július 1. után lett magyar állampolgár és életviszonyai nem kényszerítik arra, hogy az ország területén maradjon.

Amint megírtuk már, a zsidók külön választanak saját maguk köréből országgyűlési képviselőket, kiknek száma az összes képviselők számának 6 százaléka lehet. Ezen a választáson azonban a szavazás nem kötelező. A felsőházban tovább is megmaradnak tagokként a neolog és ortodox hitfelekezetek reprezentánsai, valamint a kormányzónak zsebtulajdonosi jogok is kinevezni.

Ami a közhivatalokat illeti, e tekintetben a korlátozás csupán a jövőre nézve áll fenn. A jövőben tehát közhivatalnok, közjegyző, tolmács, szakértő, stb. nem lehet zsidó, még akkor sem, ha hadiképzés van. Az ügyvédi, mérnöki, orvosi, valamint a sajtó- és szimulációs kamarákban a jelenlegi zsidó tagok megmaradnak, ezeknek

a szerzett jogait nem érintik,

de a jövőben addig nem lehet új tagot felvenni, ameddig a jelenlegi tagok száma hat százalékra nem száll le. Csak a hatszázalékos arány elérése után lehet még három százalék erejéig olyan zsidót felvenni, akinek hadiképzése van.

A sajtóban elrendelt korlátozások csak azokra az időszaki lapokra nem vonatkoznak, amelyek kizárólagosan izraelita hitfelekezeti, zsidó művelődési, gazdasági, vagy más zsidó társadalmi célokat szolgálnak. Nem magyar nyelvű napilapokra a miniszterelnök kivételt adhat.

A magyar kormány sajnálkozását fejezte ki a szlovák kormány előtt a nagysurányi véres incidens miatt

Prága, december 28. A minisztertanács kormányrendeletet fogadott el, amely szerint új politikai pártokat csak a kormány engedélyével lehet alakítani. A fennálló politikai pártok jogvédelmet és népvédelmet kapnak. Külföldiek és a tíz évet be nem töltött belföldiek nem lehetnek politikai pártok tagjai. A rendelet felhatalmazza a kormányt, hogy

politikai pártokat feloszlatthasson

és ezek vagyonfeleslege mindenkor az államot illeti. Szlovákiában a szlovák kormány, illetve az országgyűlés rendezte ezt a kérdést.

Mint ismeretes, a nagysurányi szlovák la-

Allami egyedárusítási cikkekre árusítási engedélyt a jövőben zsidónak nem lehet adni. A jelenlegi engedélyeket öt éven belül fokozatosan be kell vonni.

Ipar gyakorlására zsidónak addig nem lehet iparigazolványt adni, míg a jelenlegi zsidó iparosok száma az egyes községekben az összes iparosokhoz képest hat százalékra le nem száll.

A kereskedelmi miniszter közérdekből kivételt tehet.

Például akkor, ha a zsidó iparos halála után ennek gyermekei akarják az üzletet folytatni, vagy pedig olyan vállalatról van szó, amelyhez hasonló ugyanabban a községben több nincs.

A magánvállalatoknál az értelmiségi zsidó alkalmazottak száma tizenkét százalék.

A munkások száma tehát zsidó szempontból korlátozva nincsen.

Ellenben a kereskedő segéd, vagy művezető csak tizenkét százalékban lehet zsidó. A törvény ezek szerint a kereskedelmi ügynökök és

A pánamerikai kongresszus egyhanguan az erőszak uralma ellen foglalt állást

A világ népei a kétségbeesésbe rohannak, ami a teljes összeomláshoz vezet

Lima, december 28. A pánamerikai konferencia szerdán tartotta záróülését, amelyet bankett követett és azon Cordell Hull a következő beszédet tartotta:

— Mi tudjuk, hogy a világ lakosságának legnagyobb része elveszítette a szerződésekre vetett bizalmát. Azt is tudjuk, hogy sok helyen a bejelentett erőszak diadalmasodott és ez az erőszak nem hajlandó a jogot elismerni, csak a még nagyobb erőszakot. Azt is tudjuk, hogy a legfontosabb feltétel ma olyan katonai gépezet feltalálása, amely még borzalmasabb az eddigieknél és amelynek célja az, hogy a világ népeit kétségbe ejtse, ami végül is az összeomláshoz fog vezetni. Meg kell tehát teremtenünk az alapját a békeségre, rendre és egyenlőségre irányuló kapcsolatoknak. Együttműködésünkkel jobban ellenállhatunk a szárazföldünk ellen irányuló szélsőséges befolyásoknak. A nemzetközi viszonylatoknak erőszakos megváltoztatását célzó befolyások csak akkor eredményesek, ha az ellenálló erők gyöngyűnek, vagy pedig azokat megsemmisítik, végül pedig, ha az érdekek megváltoznak. Meg vagyunk győződve, hogy az amerikai államok egymás közötti és kölcsönös baráti együttműködésével közös célokat fognak szolgálni.

HOGYAN LÁTJÁK A KONGRESSZUST BERLINBEN?

Berlin, december 28. A Deutsche Diplomatische Korrespondenz kommentálva a limai kongresszus eredményeit, többek között ezeket írja: „Ha figyelemmel kísérjük az Amerikai Egyesült Államok heves kampányát, amelyel meg akarja

utazók számát sem korlátozza a zsidóság számára. Tizenkét százalékot tehet csak ki az itt említett zsidó alkalmazottaknak összefizetése is. A zsidókat fokozatosan kell elbocsátani, úgy, hogy 1943. január 1-ig a tizenkét százalékra való csökkenés elérhető legyen. A határidőt a miniszter bizonyos vállalatoknál 1945. január 1-ig meghosszabbíthatja.

A törvény rendelkezései egyáltalában nem vonatkoznak olyan szervezetekre, alapítványokra és intézményekre, amelyek kizárólag zsidó célokat szolgálnak.

Ha valamely zsidó alkalmazottnak hosszabb szerződése is van, az a törvény értelmében felmondható rövidebb időpontra is.

Nem intézkedik a törvény arra vonatkozólag, hogy a sajtó- és színházi vállalkozások vezetésére vonatkozó tilalom mikor lép életbe.

győzni a latin államokat arról, hogy a tekintély-államok részéről közvetlen veszedelem fenyegeti őket, úgy nehezen állítható, hogy a Limában elért eredmények ezeknek az erőlködéseknek lennének jelentős sikerei. Mindenesetre örvendéstény, hogy a pánamerikai szolidaritás nem megy el odáig, hogy az Újvilág valamennyi államát a gyűlölködés politikájának megnyerni tudja. A délamerikai államok nem akarják elkövetni magukat Európától, vagy ennek a kontinensnek egy részétől, sőt eltökélt szándékuk, hogy továbbra is fenntartsák gazdasági és kulturális kapcsolataikat a többi világrészek államaival.

A KONGRESSZUS EREDMÉNYE FRANCIA NEZŐPONTBÓL

Páris, december 28. A Havas-ügynökség jelentése szerint a francia közvélemény nagy megelégedéssel vette tudomásul azokat az eredményeket, amelyeket a limai kongresszusnak sikerült elérnie. A lapok megállapítják, hogy még a legoptimistábbak sem hittek az Újvilág valamennyi államának szövetségében. A limai kongresszus tulajdonképpen nem ennek a keresztülvitelét célozta, hanem a közös érdekeknek egy nevezőre való hozását igyekezett megvalósítani. Ezt sikerült is elérni és a kongresszus valóban szép eredménnyel zárta munkáját.

Temesvár szenzációja!

Nagy szilveszteri műsor a SCALA moziban!

Bemutatja a legszenzációsabb filmet és

öt száz értékes ajándéktárgyat sorsol

ki a mozi látogatói között. Az ajándéktárgyak között van: pezsgő, bor, likőrök, sör, liszt, csokoládé, piperecikkek, újvíz malacok, különféle dísz tárgyak és ékszer.

PÉNTEKTŐL kezdve jegyfelvétel!

Ha Szilveszterkor jól akar mulatni, gondoskodjék előre jegyről a SCALA moziba!

Ma, pénteken este, utoljára RÜHMANN szenzációs filmje:

5.000.000 keres egy örökös!

Az újságíró és a két vak

Ira: Hunyady Sándor

Ezt a történetet, azaz „körülbelül” ezt a történetet, már magirtam. Sajnos, rosszul. Evekben keresztül nyugalanított, hogy a témában bennehagytam voltaképeni értelmét. Most megpróbálom a hibát kijavítani.

A fiatal újságíró egyénisége egymással ellenfetes emberi tulajdonságok kedves keveréke volt. Nem volt művelt, de eleven esze volt. Jó adag cinikus gonoszság volt benne, ami szükségessége az élet küzdelméhez. És mégis inkább derék fiúnak lehetett mondani a jóságra való közvetlen hajlama miatt, amely úgy bujkált lelkében, mint a meleg Golf áramlat az északi tengerben.

Szép bőrbéni felöltője volt és nyers selyem inge. Első pillantásra jó módú embernek látszott, holott, fudoklott az adósságokban.

Semmi dolga nem volt, céltalanul sétált a köruton. A nőket nézte és a kirakatokat. Várta, hogy megérezzék és okokra legyen ebédhez ülni valamelyik közeli vendéglőben.

Ez az újságíró egyszerre csak beléütközött egy kék pápaszemű, kopott emberke. Egy vakba. Az egészen nagy metronólikok hömpölygő forgalmában nem járhatóknak magányos vakok. De Budapest még nem egészen nagy metropolis. Itt elég sűrű látvány az olyan vak, aki botjával tapogatózva maga előtt, egyedül jár az utcán és csak olyankor kér segítséget, ha az úttest másik oldalára akar átkelni, a veszedelmes autóforgalmon keresztül.

Persze a vak nem lát, találmorra fog ki valakit a tömegből, akibe éppen beletűzközik.

Ez történt itt is. A vak és az újságíró összeütközött. A vak siránkozó hangon előterjesztette kérését, amelyet az újságíró természetesen meghallgatott, hiszen az ilyen kérést nem is lehet visszautasítani.

Egymásbakarolták. Az újságíró gyöngéden lesegítette a járdáról a vakot.

Alig tettek tíz lépést, a világtalan ember sirni kezdett. Könnyei nem voltak, de a szája vonaglásán látszott, hogy alig tudja visszatartani a hangos zokogást.

— Miért sir? kérdezte az újságíró egy kicsit idegesen.

— Ugy szégyellem magam! — mondta a vak.

— Minduntalan rászorulok az emberek jószágára.

— Nem baj! Szívesen tettem! — nyugtatta meg az újságíró.

De a vak tovább szífogott és amíg az úttesten átjutottak, dióhéjban elmesélte, hogy a vakságon kívül mennyi baja van. Nyomor, betegség. Nemrég halt meg a felesége. Kis árvái éhesen várják otthon, egy kopár szobában.

Az újságíró irtózott az ilyen szívtépő dolgoktól, szeretett volna menekülni, de mivel mégsem hagyhatta ott a vakot a hemzseggő autók között, hát kénytelen volt végighallgatni a bibliai Jób panaszait felülmúló siránkokat.

Megérkeztek a másik oldalra, ahol egy kis alamiznát kért bucauzól a vak.

Az újságíró a zsebébe nyúlt és átadott egy pengőt. Egy pengő nagy pénz. Meg lehet rajta ebédelni, lehet érte kapni egy műhelyben nyakkendőt.

A válasz után az újságíró bement egy trafikba. Szívtartó volt, telefonált. Majd tovább sétálva, ugyanazon a köruton, tíz perc múlva ismét meglátta a vakot.

A vak most egy idős hölgybe tűközött belé. Azzal kísértette át magát a kocsiton. Messziről is látszott, hogy sir és beszél. A hölgy a túlsó oldalon kinyitotta retiküljét és pénzt adott a vaknak.

Az újságíróban megmozdult a kopódszón, óvatosan a háta mögé szögödtött a világtalan embernek és konstátálta, hogy az élelmes vak minduntalan fog valakit, aki átkíséri az uton. Aztán másvalakivel visszakísérteti magát. Zogok, beszél, majd megpumpolja mindenik jötevőjét.

A nyolcadik cikk-cakk után ugylátszik megtelődött pénzzel a vak és befejezetnek tekintette üzleti útját. Járása rugalmasabbá vált, zsebetette a kék pápaszemét, a kampós botot karjára akasztotta. Befordult a legközelebbi mellékútcába, ahol egy kis kávéház volt. Ide ment be a vak.

Az újságíró az ajtó üvegén keresztül leste, hogy mi fog történni? Láttá, hogy a vakja sört rendel, cigarettára gyújt, majd billiárdozni kezd egy iparosféle emberrel. Jó szem lehetett, mint a sasnak. Mérnöki pontossággal játszotta a nehéz kvinteket és finom duplákat.

Az újságíró először dühbe jött, mint minden-

ki, akit becsaptak. Aztán megkönnyebbült és kacagni kezdett. A vak tehát nem vak. Kétségtelenül hazugság minden, amit előadott a nyomorról, halálról, éhező kisgyerekekről. A komor történet vidám happy endbe torkolt. A svindliben még valami mély bölcsesség is lappangott. Ez az élelmes vén csirkefogó kitalálta, hogyan lehet alkalmas lélektan helyzetet teremteni a pumpolásra?

Mindaz nagyon mulatságos volt. Az újságíró meg is írta kalandját. A vkről szóló, színes, vicces, hosszú cikk mánap megjelent a „Hajnal”-ban, a mely a város legnépszerűbb, nagy példányszámú, reggeli, bulvár újságja volt, megjelenésének órájában, fehér papírja úgy lepte el az utcákat, mint a havazás.

Eltelet egy csomó idő. Félév múlva az újságíró a város egy másik pontján újra beléütközött egy vakba.

Az első vak öreg volt, kopott, ravasz, mint egy zseblovaj és egy szegényházi ápoló kezesszerűsége. Az új vak tömzsi volt, alacsony, egy kicsi molett. Félelmes látvány, ha a szerencsétlenség kövér emberre telepszik.

Ez a vak is az ucca másik oldalára akart átkelni.

Az újságíró egy pillanatilg habozott. De aztán mégis karonfotta a vakot. Kibálálból, jószágból. Meg aztán itt a szent Statisztika. Nem hitte, hogy megint olyan vak kezébe került, aki jobban lát a sólyomnál.

Az eset receptszerűen ismétlődött. Az úttestre érve, a kövér vak sürgősen kitérte örök éjszákájának szörnyű bejait. És a másik oldal gyalogjáróján kért egy pengőt.

Az újságíró átadta a pénzt. De most már aronnal leseküldöni kezdett.

Nem kellett sokáig várnia. A tömzsi vak, mielőtt biztonságban érezte magát, homlokára tolta sötét szemüvegét. A zsebéből egy löversenyújságot

Sziiveszter és újév a temesvári templomokban

Az új esztendő eljövételével kapcsolatban Temesvár összes katolikus templomában Sziiveszter és újév napján hálaadó istentiszteletek lesznek ünnepi szentbeszédekkel.

A püspöki székesegyházban

Sziiveszter esetjén hat órákor nálaadó istentisztelet lesz magyar nyelvű szentbeszédrel. Mindkettő a hagyományhoz híven Pacha Agoston megyéspüspök mondja. Újév napján délelőtt tíz órákor lesz az ünnepi nagymise, amelyet Korner József dr. püspöki vikárius mond, szentbeszéd nem lesz. Egész napon át szentségimádás. Este hat órákor szentségbetéti alkalmmal Vormittag Imre káplán mond szentbeszédet.

A belvárosi plébánia templomban

Sziiveszterkor nincs istentisztelet, mert a hívek a Dóm-templom évszázados istentiszteletére mennek el. Újév napján rendes vasárnap miserend lesz, délelőtt féltizenegy órákor ünnepi nagymise és ennek keretében magyar nyelvű szentbeszédet Plesz József kanonok-plébános mond. Csendes misek lesznek félkilenc és féltíz órákor. Este hét órákor ájtatosság.

A gyárvárosi plébánia templomban

Sziiveszter esetjén öt órákor magyar és németnyelvű szentbeszéd és hálaadó istentisztelet lesz. Tarja Rech K. Géza apát-plébános. Újév napján rendes vasárnapi istentiszteletek keretében délelőtt féltíz órákor ünnepi nagymise lesz, amelyet Rech K. Géza apát-plébános pontifikál, a németnyelvű szentbeszédet Hörig József káplán tartja. Este öt órákor ájtatosság és magyar szentbeszéd, tartja Haubenreich József káplán. Hétfőn, újév másodnapján a gyárvárosi plébániatemplomban reggel hét óráig esti hét óráig ezen végimádás lesz. Esti hét órákor szentségbetétel és németnyelvű szentbeszéd, tartja Rech K. Géza apát-plébános.

Az erzsébetvárosi plébánia templomban

Sziiveszter esetjén hat órákor Pater István szentbeszédet mond ájtatosság keretében. Újév napján

húzott elő, megállt az uccasrkon és nagy figyelemmel olvasni kezdett.

Az újságíró a csalo hátamögé lépett, a vállára tette kezét, szemrehányan mondta:

— Maga nem vak öregem! Maga egy disznó! A kövér ember megfordult. Láttá, hogy rajta csípték. Belényugodott sorsába és rezignált mozdulattal nyult zsebébe:

— Nem vagyok vak. Tessék vissza a pengőt!

A fiatal zsurnalisz ában felülkerekedett a moralista:

— Tegye el a pénzt ha már kiesalta tőlem, nyavalyás csibész! Mondja, nem róstel koldulni ápkézil ember létere? Nem róstelli, hogy üzletet csinál az igazi vakok szerencsétlenségéből?...

— Róstellem uram! De mit csináljak? Az élet nehéz! — felelte a tömzsi koldus szomorú ószinteséggel.

Az újságíró tiokban igazat adott a csalónak. „Az élet csakugyan nehéz”. De azért tovább pattogott:

— Azonkívül marhaság is, amit tesz! Koldul, pumpol! Miért nem dolgozik? Miért nem használja valami tisztességes munkára az eszt? Hiszen magának van esze, látom! Ha ki tudta találni ezt a dolgot, ezzel a fáradsággal, smilyen ötletes ember, boldogulni tudna rendes mesterségen is!

A szimuláns cőhajtott és busan lehorgasztotta fejét:

— Dehogy vagyok én ötletes ember, uram. Peches, bu a alak vagyok, soha semmi dolgom nem sikerült. Ez a jó tip a vaksággal, se nekem jutott eszembe. Egy újságikkból vettem az agészet, amelyet pár hónappal ezelőtt olvastam a „Hajnal”-ban!

A riportert meghökent. Kicsé büszkévé tette, kissé elérzékenyítte, hogy az élet egy furcsa arabeszke. Ily módon állítja szembe vele a saját munkájának eredményét.

Kíváncsian kérdezte:

— És meg tud élni ebből a tipből?

— Igenis kérem, elég rendesen! — felelte a kövér csirkefogó. — Amint tetszik látni, nem vagyok rongyos és azt is bevallom, hogy nem vagyok éhes!

Az újságíró nevetett:

— Na menjen a dolgára! Vigye az ördög

A tömzsi alak homlokáról orrára bocsátotta a fekete szemüvegét és továtapogatózott botjával. Nyilván meg akarta mutatni hálaábol, a kedélyes és belátó uriembernek, hogy milyen ügyesen játssza ő a vak szerepét.

Az újságíró némi elégtétellel nézett a köpcős figura után, aki arcát a fény felé emelve bizonytalanul haladt a járókelők között. Szinte barátságot érzett iránta. Végre is, ennek az embernek ő adott kenyeret a kezébe és rendesen szeretni szoktuk azokat, akikkel jól tehetünk.

délelőtt kilenc órákor ünnepi nagymisét Pater János mond, a magyar szentbeszédet Paer Agoston tartja. Reggel hét órákor mise keretében Pater Agoston mond magyar szentbeszédet, féltenekét órákor pedig mise alatt Pater János német szentbeszédet tart. Este hat órákor ájtatosság és német szentbeszéd.

A jözsefvárosi plébánia templomban

Sziiveszter esetjén hat órákor hálaadás és német szentbeszéd, tartja Metzger Márton dr. prépost-plébános. Újév napján féltíz órákor lesz az ünnepi nagymise magyar szentbeszédrel. Mindkettőt tartja Wetzel György káplán. Misék lesznek még hét, fél-nyolc, félkilenc és féltizenkét órákor.

Rónáncon

A sziiveszter-esti ájtatosságot és magyar szentbeszédet Bolyhos Mihály káplán tartja. Újév napján az ünnepi nagymise és németnyelvű szentbeszédet Niedermayer Viktor káplán mondja.

A mehalai plébánia templomban

Sziiveszter esetjén félhét órákor lesz hálaadás és előte német szentbeszéd, mondja Pater Imre. Újév napján délelőtt tíz órákor lesz az ünnepélyes nagymise, amelynek keretében magyar nyelvű szentbeszédet Pater Valentin mond. Este ájtatosság.

6. és újévi istentiszteletek a temesvári református templomban

December 31-én, este hat órákor prédikál Ajtay Gábor, január 1-én, délelőtt 10 órákor prédikál Debrezeni István, január 1-én, este hat órákor prédikál Horváth István.

A temesvári evangélikus templomban

Sziiveszter esetjén hat órákor németnyelvű istentisztelet lesz, amelyet Schemmel Viktor lelkész mond. Újév napján délelőtt tíz órákor magyar nyelvű istentisztelet lesz, amelyet Argy György főesperes mond. Délután hat órákor németnyelvű istentisztelet lesz, amelyen szintén Argy György főesperes prédikál.

Reggeli szonáta

Irtta: SZOMORY DEZSŐ

Almatlan éjszakák után, korán reggel, kijövök uccára, meglehetősen tanácstalanul hová is indulok ezen a magányos uton, kicsoda céltalanság felé. Az éjszakai szürke köd száll, mint egy fagyos uccahosszat. Reggel van ezen az uccán, ebben az edves homályban, olyan sivár és kietlen téli reggel, ami egy külön élet, egy külön rejtelm, — még benne van az éj! Itt-ott egy lámpa fénye dereng a szürke ködön át, egy távoli ablakban a magasban. Egy-egy siet el mellettem, fázós női forma kendőkből kiköltött, kosárral kendők alatt, s egy-egy halk szavakkal, ami hangját adja az egész jelenségnek s ami közönségesíti a reggelt s engem is a reggelben, mint a sósóhajással. Nem tudom kicsoda közösséget értem, kicsoda ismeretlen és közeli testvériséget, mi a rejtelmes rokonságot s barátságot ezekkel az elszármuló, rohanó, ködökben elrebbenő árnyakkal az uccán. Ha nem is értem, tartalom és jeletőség szavak, azokat a töredézet s halk szavakat, melyek ajkáról szállva csak surlóják a fülemet, mégis érzem bennük egyetemesen, lelki ködökből kihangzón, sorsokból származóan, a mások életét és reggeliét az egész téli reggel fuvallatát ebben a korai uccahosszatban.

„Jó reggelt!” felelgetem magam körül a korai szürkületnek s elbandukolva a ködben, csak annyit találok az életemből, amennyi súlyát viselem. Buzsulva s minden nagyjából igénylés nélkül, olyan szerényen, amint csak tehetem, a ködben és szürkületben, reggeli sétám igazolásképpen, mivel nem találok rá más magyarázatot, kisérté fázva is abban a fuvallatos nedvességben, csendesen a lelkem mélyéről egy vigasztaló sugallatban, a költők körszólómagamat. S ilyenformán valahogy, hogy mondjam, hivatalból érzem azt, hogy költészetem, nyilvánvalóan az egyetemes költészetet társulom, a maga külön világába menekült s valósággal megzárva önmagába. Mit tudnék innen meríteni? Eg, egy titkos kagylóban egy gyöngyszemet? Hogyan lehetne szép énekre hangolni a lantok érzelmes hangját? Hol kellene keresni a költészet javára s ment hivatása céljaiért a mulhatatlan eszményiséget? Mert hiszen tudom s ezt mindannyian tudják a költők, hogy ábrándjaik és álmaik, egész szent művészetük, az angyali költészet, amellyel, hogy mennyi mindentől függ, tulajdonképpen nem függ semmitől s magától is megújulhat, visszatérhet s kiürülhet, mint azok a természeti tünemények, melyeket a tudomány haszaltalan kutat s egyszerre csak ott vannak ónszántukból, spontán és meglepetésszerűleg az emberiség előtt. A költő számára, gondolom magamban, talán nem az a probléma, hogy a letűnt költők nyomán keresse s idézze vissza a szépséget s az ideált, mert hiszen a multakból soha nem lehet semmit visszavenni, még az emléket sem annak, ami egyszer lehetett, mert ez csak fokozná a bánatot. Inkább a mai időkben élne a költő, a lelke mélyén, a maga igazi életét, — talán inkább magát a költészetet kellene, hogy megtalálja. Ha tudná ezt, a megtalálná, imhol az idő már nem mulott volna haszaltalan, már be volna töltve s meg volna hódítva a mulandóságban. S amin itt vagyok az ismerős templom előtt, már-már úgy érzem, elmerülvén gondolataim füzérén, hogy a költő számára, igazság szerint, költészet és metafizika egyazon dolog. Mint Istenben, úgy hisz a költészetben az igazi költő. Valósággal szent hite s megváltó üdvössége van benne. A költészet már elég ahhoz, hogy az életnek értelme legyen. Hogy valami kis fény világítsa át az életet. Még lesz is egy nap bizonyval, mikor elérkezik ez a fény. Mikor egy gyönyörű hang fog szegényi egy új hárfán a világban. Valami isteni hírnökség a boldogság aranykürtjén.

S imhol a téren, a templom körül, már száll a köd s elvonul foszlányonként, fátyolrongyai elhullajlásával. A homályból, magasan a tetőzet s a kapunyílás fölött, a torony tűnik elő részletek darabokba, elsőben alsó főzise, a falpárkány, azután az emelkedő boltozat az ivaklak négyzetével, a csipkés szélek köbe dermedten s végül a toronytető komoran és hangosan a magasban, egy mély harangszó dallamosságával, amelyből a zengő érc tagoltan és felaprózva hull alá egyszerre halkuló s erősödő szólamával. A küszöb sötét, árnyalt, roskatag, beomló a kapunyílás ivetezete alatt. Csak belülről dereng az üvegajtó tükréin át, melyeket megcsapott a pára, csak mélyen belülről tűz elő, mélyen a homályból az oltári gyertyák merev s örökös csillagfénye, két gyertya a maguk külön világába s rejtelmébe zárva. Mint testvére az égi csillagoknak, seifid és lágy sugárzásuk az aranytündöklésben olyan messzinek látszik a templom mélyén fénykörzetük halovány-ságában, olyan messzinek abban a kéklő atmoszférában, amellyel a tömjén párája rászáll a homályra.

JANCSI, MÁR MEGINT ÖSSZEVISSZA ÜTÖTTED A TÉRDEDET ?

ANYUKÁM, KENJ REÁ EGY KIS SLOANST !

A gyerekek igaza van. Tapasztalatból tudja, hogy az ütődés hamarabb gyógyul, ha azonnal bekeni enyhén Sloans-szal. Anyuka is tudja, hogy a Sloans Liniment segít a szervezetnek, hogy az összetöltött vért a sérült szövetekben felírisszite ujjal, egészséget adóval. Tudja, hogy a megütött testrészt nem dagad fel, ha azonnal alkalmaz Sloanst. Sloans nem hiányozhat egyetlen anyai gyógyszerzárból sem.

SLOAN'S LINIMENT
a család gyógyszerete

Fokozza
A SZERVEZET
TEVÉKENY-SÉGÉT.

Az elmúlt tíz hónapi kormányzás eredményes mérlege

Sikerült nyugalmi állapotot teremteni, amely előfeltétele az építő munkának

Bucuresti, december 28. A mult év február 10-én életbe léptetett kormányzati rendszert az idők parancsszava hozta létre. Hogy mi volt a multban, nagyon jól tudjuk. Öfelsege bölcseségének tulajdonítható, hogy ezalatt olyan reformok és intézkedések láttak napvilágot, amelyek hivatalban vannak az ország jövőjét új alapokra fektetni. Ez az elmúlt tíz hónap az erős munka ideje volt és megnyitotta a fejlődés lehetőségének utját. Az új ritmus erejét mindig felülrőll kapta a királytól, éppen ezért van az, hogy valóban nagyon szép és üdív eredményeket tud felmutatni.

Az új kormány helyzete nem a legrözsásabb volt. Voltak olyan kérdések, amelyekben haladéktalanul és radikális megoldásokhoz kellett folyamodni. Ezeket a megoldásokat azonban csak olyképen lehetett végrehajteni, hogy előbb nyugalmi helyzetet kellett teremteni az országban. A követendő utat maga az uralkodó szabta meg és ez az út helyesnek bizonyult. A kormány tagjai pedig biztosan haladhattak ezen a kijelölt úton. Valamennyi minisztériumban már az elindulásnál bizonyos irányelveket szabtak meg és olyan rendszert honosítottak meg, amely azelőtt ismeretlen volt.

Az állam és a nemzet érdekei felülemelkednek a személyi érdekeken

és az arra hivatalos vezetők előtt egyetlen cél lebegett: a köz javának biztosítása. A mostani kormányzat ereje nem a demagógikus szavak hangzatosában van, hanem a tettekben és megvalósításokban. Most pedig lássuk az egyes minisztériumok által eddig megvalósított reformokat és valóban államérintő intézkedéseket, valamint azoknak hatását és eredményét.

Az igazságügyi minisztérium egy régi kívánságot teljesített. Átszervezte a bírói kart. A megrövidített állásokba fiatal erőket neveztek ki és ezáltal is csökkentették a szellemi munkanélküliséget. Ugyancsak az igazságügyi minisztérium infékedett, hogy a család uton szerzett állampolgárságokat felülvizsgálja és azokat megsemmisítse.

reggel, amellyel kezdődik a nap, a gond, a bánat estélig, az egész szomszédosság uccahosszat, ez mind benne van ebben a panaszatlan halk sírásban, melyet magába zár titok és homály. Egész háziorok vannak ebben a sírásban, az egész városrészt regényessége, hangja, vágya, reménye s amelyet a látatlanból, nagyon magányosan s nagyon messziről egy hang kísért a templom mélyén, a gyertyák fényköréből, egy magányos hang moll-skálája, melankóliája a reggeli litániában.

A nemzetnevelésügyi minisztérium mindenekelőtt a tanítás megújítását hajtotta végre. A román nép érdekeinek szemelőtt tartásával a gyakorlati oktatást helyezték előtérbe.

Liceumokat, gimnáziumokat és tanítóképezdőköt zártak be, mert nem feleltek meg az oktatás új szellemének.

Helyükbe azonban új gyakorlati iskolákat nyitottak. A felsőiskolai oktatást gyökerestől átszervezték. Az átszervezés következtében tanárok és tanítványok számára új életlehetőségek nyíltak meg. A szorgalmas egyetemi hallgatók továbbképzését maga a minisztérium biztosítja.

A kultuszminisztérium az új alkotmány szellemében járt el, amikor elrendelte a kötelező egyházi esküvőt. Ennek az intézkedésnek a célja az általános erkölcsi színvonal emelése volt. Ugyancsak a kultuszminisztérium újja szervezte a máramarosi püspökséget is.

A pénzügyminisztérium ez alatt az idő alatt nagyszerű eredményeket ért el. A vámatóságok több csempészbandát tettek ártalmatlanná és ezáltal az államot nagy veszteségektől óvták meg.

A munkaügyi minisztérium hasonlóan szép eredményeket tud felmutatni. A sorozatos intézkedések öfelsege buzdítására történtek, akinek elhatározott óhaja, hogy az országot iparosítsa. Rendelletekkel akadályozták meg az idegenek beözönlését, a munka szellemét nemzeti érzés irányítja.

Az iparos tanoncok részére iskolákat és otthonokat létesítettek

és végül megvalósult a munkásság régi óhaja: a munka és jókedv intézmény felállítása.

Az egészségügyi minisztérium új egészségügyi körzeteket állított fel, valamint augusztus hónapban hadjáratot indított a betegségek leküzdésére és azok terjedésének megakadályozására.

Ezek a tények és megvalósítások öfelsege akaratából történtek, éppen ezért az ország hallálal és határtalan lelkesedéssel csatlakozott ezekhez a kezdeményezésekhez.

Mikor kijövök a templomból, az ucca népe fölött a reggelben, már kék az ég a horizonton.

Világraszóló öthetes zenei ünnepet rendez London

A zenebarátok bucsujáró helyévé avatják az angol fővárost. — Toscanini, Walter Bruno, Fritz és más nagyságok szerepelnek a műsoron

London, december 28. London a világ zenei életének központja lett. Az angolok jóideig megelégedtek azzal, hogy maguk élvezék fővárosuk egyre csodálatosabb arányokban fejlődő zenei kulturáját, most azonban világraszóló zenei ünnepség keretében a külföld elé tárják mindazt, amit az angol gazdagság, áldozatkészség, kulturmunka és művészeti fogékonyság a brit világbirodalom szívében felhalmozott. A napokban készült el az 1939-es „London Music Festival” programja, mely sokoldalúságában és a művészeti események fajsúlyával felülmúlja minden eddig rendezett nemzetközi zenei ünnepség programját.

Nem véletlen, hogy az angolok ép most határozták el magukat arra, hogy Londont

öt teljes héten át a világ zenebarátainak bucsujáróhelyévé avatják.

Bayreuth és Salzburg a politikai változások folytán az angolszász világ szemében elvesztette régi vonzóerejét és egyes országok kísérletét, hogy a nemzetközi jelentőségűktől megfosztott zenei központok helyébe másokat állítsanak, még nem vezettek megfelelő eredményre. Az angolok nem tételtek fel, hogy London pótolhatná Bayreuth, vagy Salzburg varázsát, de legalább egybegyűjtik a nemzetközi zeneélet legkimagaslóbb értékeit.

Shakespeare városa, Stratford, Canterbury, az ősi érseki székhely „az angol Róma” Oxford, minden idők legnevezetesebb egyetemének építészeti kincsekben felülmulthatatlan gazdag városa, Windsor, az angol királyok legendás székhelye egyaránt bekapcsolódik a London Music Festival sorozatos eseményeibe. Az öthetes nagy szezon gerincét a Covent Garden operaház már régen világhírű előadásai alkotják. Köréje csoportosulnak a három londoni nagy zenekar, a londoni szimfonikusok, a filharmónikusok és az angol rádió nemrégiben Budapesten is járt zenekarának hangversenyei. Az angolok jogos büszkségei hivatkoznak arra, hogy nincs még egy város, mely három ily tökéletes és egyforma művészi értéket képviselő zenekari együtessel rendelkezik. A nagy angol karmestereknek kivált Toscanini is megnyerték a londoni ünnepségek számára, aki nem kevesebb, mint

nyolc hangversenyt fog vezényelni az öthetes Music Festival folyamán.

Bruno Walter ugyancsak több hangverseny dirigálását vállalta.

A Westminster Abbey-ban, épügy, mint a Canterbury-ji székesegyházban, valamint a windsori várkápolnában, a cambridgei és oxfordi egyetemi templomokban egyházzenei hangversennyel lesznek. A királyi család most először adott engedélyt,

hogy VIII. Henrik fenséges palotájában, a London melletti Hamton Court-ban nyilvános előadást rendezzenek. A kastély nagy csarnokának világhírű műértékekkel ékeskedő falai keretezik majd a középkori zeneművészet válogatott alkotásait életre hívó éjszakai szerenádok.

Az angol zenei ünnepség rendezői különben is nagy sulyt fektettek arra, hogy a környezet érdekességével és rendkívüliségével fokozzák a különböző hangversenyek hatását. Így például a gyönyörű Hampstead-i parkban megisméltik

a XVIII. században oly népszerű tüzijátékos zenei estét.

Még arról is gondoskodtak, hogy az ünnepi éjszaka pirotechnikai csodái a hajdankori tüzijáték pontos másolatai legyenek. Egy másik ünnepség, mely Erzsébet királyné korának népszerű muzsikáját eleveníti meg, kedélyes sörözgetés hangulatát fogja elővarázsolni, melyhez a nagymultu angol serfözök az egykori sörfajták külön e célra történő előállításával járulnak hozzá. Az öt hét páratlanul gazdag programját a statfordi Shakespeare ünnepi játékok, az angol balett előadásai, valamint olyanrangú hang-

Másfél óras harc farkascorda és egy falu lakossága között

Négy ember meghalt, tíz súlyosan megsebesült, tizennégy vadállatot agyonvertek

Máramarosziget, december 28. A maga nemében szinte egyedülálló eset tartja izgalomban Brusturi községet és a környező falvak lakosságát. Brusturiban a lakosság valóságos harcot vívott egy farkascordával és az „ütközés” végén

több halott és tizennégy megölt fenevad teteme maradt a község egyik utcáján.

Az utóbbi időben a máramarosi hegyek között rendkívül sok farkascorda tünt fel, úgyhogy a falvak közti közlekedés életveszélyessé vált. A nagy hideg következtében a fenevadak lejjebb ereszkedtek és éjnek idején több helyen egészen a falu széléig merészkedtek. Néhány nappal ezelőtt, az esti órákban Brusturi községben futótüzként terjedt el a hír, hogy hatalmas farkascorda közeledik a falu felé. A kis község lakosságának egy része, baltákkal, vasrudakkal, husángokkal, késekkel, vasvillákkal és egyéb szuró és vágó szerszámokkal felfegyverkezve sietett abba az irányba, ahonnan néhányan a

versenyek egészítik ki, melyeken többek között Fritz Kreisler és a híres angol kórusok művésze szólnak majd meg.

A Covent gardeni és glyndebournei operaelőadásokra több magyar művész kapott meghívást, Szigeti József hangversenye körül az egyik leghíresebb kamarazenei est csoportosul. A vendégzereplésre meghívott három kvartet közül kettő, magyar.

Anglia összes jelentősebb zenei szervezetei összefogtak az 1939-es tavasz legnagyszerűbb művészeti eseményének előkészítésére és rendezésük egyik vezérgondolata az, hogy a nagy tömegek számára is hozzáférhetővé tegyék munkájuk eredményeit. Így egyes kivételes alkalmaktól eltekintve, a jegyek árai a szokásos hangversenyárakhoz igazodnak, sőt egész sereg nagy művészi esemény ingyenes látogatását is lehetővé teszik.

fenevadakat nemsokkal előbb feltűnni látták. Mire azonban a fegyveres csapat a község főterén egybegyűlt és megindult a jelzett irányba, a farkasok a falu széléhez értek és betörték a községbe. A jól megtermett farkaskutyánál is nagyobb fenevadak szinte példánélkül álló bálorsággal rontottak be a faluba és a felfegyverzett csoport csakhamar szembe találta magát a félelmetesen ülvőt csordával.

Az emberek és vadállatok között valóságos harc fejlődött ki.

A farkasok rávetették magukat áldozataikra és ez a közelharc másfélórán keresztül tartott. A vadállatok eközben Zabaci Jura és Romanciu Fedor gazdálkodókat szétépték, míg másik tízet súlyosan összemartak. A sebesültek közül később Paveliuc Nicolae és Vasinka Iván szintén meghalt. A falu lakosságának mindössze 14 fenevadat sikerült megölni, míg a többi elmenekült.

A hazug feleség

Irta: ROBERT DIEUDONNÉ

Thérèse két év óta volt Marc Nigelle felesége, mikor megtudta, hogy férje megcsalja. Sohase szerette igazán férjét. Véletlenül ismerte meg, házasságukat a szulók határozták el, közégyező készítette el a házassági szerződést és Marc atnyújtott egy csekket régi barátjának, hogy most kénytelen megválni tőle. Mindenesetre megígérte neki, hogy hamarosan visszaér hozzá. Ami meg is történt. Marc azt vetette feleségének szemére, hogy szakasztott olyan volt, mint azok a fiatal lányok, akiket legényember korában ismert. Thérèse is mindent tudott, sok pénzt adott ki, nem csinált semmit és nem törődött férje gondjaival.

Thérèse eleinte keservesen unatozkodt és mamájához fordult tanácsért, mihez kezdjen.

— Ha unatozol, legyen gyereked — mondta anyja, ezt azonban Thérèse egyelőre nem tartotta időszerűnek. Így hát ideje látogatásokkal, bevásárlásokkal, pletykálgatással telt el. Barátnői körében csakhamar kezdte egészen természetesen találni, hogy csaknem mindegyik szeretőt tart. Mikor megtudta, hogy Marc megcsalja, egy-két meghitt barátnőjének elmondta s mindenki azt felelte:

— Tudod mi a teendő, hogyan kell bosszút állnod.

Igen ám, de Thérèse nagyon mélyen meg volt sértve, főleg hiúságát sértette az, hogy Marc másutt keresi, amit nála nem talált meg, de ahhoz se kedve, se bátorsága nem volt, hogy szeretőt tartson —

bosszúból. Viszont attól tartott, hogy ha továbbra is az marad a helyzet, hogy Marc megcsalja őt, ő pedig ezt az szó nélkül tűri, akkor barátnői ki fogják nevetni. Ezért hát megvalósította egy ötletét: azt hazudta, hogy szeretője van.

Csakhogy semmi tapasztalata nem volt. Eleinte olyan képtelen mesékkel állt elő, mint a kamazsok, akik hazugságokkal hengeznek egymás előtt, de Thérésének volt esze, úgy, hogy az ellenveésekből, megjegyzésekből lassan összeállította a hihető valóságot és hazugsága a képzelt szeretőről egyre meggyőzőbb lett.

Thérèse viharos életének híre futótüzként terjedt el a barátnők körében. Szájról szájra járt Thérèse kalandjainak története és ezek a kalandok lassanként tökéletesen valószerűvé alakultak. Megtörtént, hogy a barátnők felháborodtak Thérèse vakmerőségén, s megtörtént, hogy férjek megtiltották feleségüknek, hogy Thérèse-zel szóba álljanak. Mert természetesen a férjek között is híre ment Thérèse feleslet életének és így történt végül, hogy egy nap Marc is tudomást szerzett a dologról. Min: rendszeren: a férj tudta meg utolsónak. A dolog úgy történt, hogy Marc összeesetett valakivel, aki végül is mérgében így akarva megsérteni, közölte vele, hogy az egész városa beszéli már, hogy Thérèse fűvel-fával megcsalja.

Marc hevesvérű, harminctéves fiatalember volt. Elhatározta, hogy levonja a dolog következtéseit. Hazarohant és elővette Thérését. Azt hitte, elkérni fog hidegen beszélnie, de az első mondat után elfogta a düh. Sokat nem tudott Théréséről, találgatás szeretőjéről és a baj az volt, hogy Thér

se sokat tudott Marcéről. Mikor azután Marc dühö tétőfokára hágtott, Thérèse elnevelte magát:

— Te számár! Persze, ha megmondanám neked az igazat, nem hinnéd el!

S megmondta neki, hogy sohase volt szeretője. Marc elképedve hallgatta, de csak egy pillantást kellett vetnie Thérèse szemébe, hogy lássa, igazat mond.

— Szerencsétlen, — mondta végre — nem tudod, mit tettél! Hát azt hiszed, hogy ér most elmebeteg az emberek közé és azt mondatom neked: „Ti kis csacsik! Hiszen Thérèse csak az hazudta, hogy megcsal. Sose csalt meg!” Ki hinné ezt el nekem? Mindenki rajtam nevetne.

Thérèse töprengett, azután felderülve megkérdezte:

— Miért? Mit tettél volna, ha csakugyan megcsallak?

— Talán megöltétek volna — felelte Marc zordonan.

Thérèse szó nélkül odament az íróasztalhoz és fiókjából revolvert vett elő. Mielőtt Mac megakadályozhatta volna, kétszer belelőtt a falba. A szomszéd szobából berohant a szobalány.

— Ó, semmi... semmi... csak véletlen, — mondta Thérèse ügyesen dadogva — véletlenül elcsúszt a fegyver... menjen ki, fiam... — s mikor a halálra rémült lány vonakodva kiment, nyugodtan fordult férje felé:

— Most mindenkinek elmondja, hogy rámlóttél, de nem találtál el... — És nevette férjének nyujtotta arcát: — És most, ugy-e, megbocsátás és ezután mind a ketten jók leszünk?

Nem tartozik a nyilvánosság elé

Anglia új „titokzatos embere”, Sir Horace Wilson
Chamberlain külpolitikája mögött egy ismeretlen tisztviselő áll

London, december 28. Mihelyt ismeretessé vált Chamberlain és Halifax római utazásának terve, politikai körökben kíváncsian latolgatták, hogy vajjon elkíséri-e megint főnökét Sir Horace Wilson?

Ismeretes, hogy a csehszlovák konfliktus alkalmával a világválság kellős közepén milyen fontos szerep jutott ennek az angol államhivatalnoknak, aki bár nem diplomata, sőt még csak a külügyminisztérium kötelékébe sem tartozik. Godesbergben és Münchenben egyaránt ott volt Chamberlain oldalán. Hivatalos címe first lord of the Treasury, ami magyar vonatkozásban körülbelül a miniszterelnökségi államtitkár rangjának felel meg.

NÉGY REPÜLŐT

Ma már nyilvánvaló, hogy a Chamberlainnek szóló dicséret Horace Wilsont is illeti, és a miniszterelnök ellen irányuló támadások Wilsonnak is szólnak. A nagy nyilvánosság tulajdonképpen csak akkor szerzett fontos szerepéről tudomást,

amikor elkísérte a miniszterelnököt három sorsdöntő németországi útjára,

Berchtesgadenbe, Godesbergbe és Münchenbe. A második és harmadik repülő-ut között, amikor az ideiglenes világ ugyszólván óráról-óra a háború kitörését várta, Sir Horace Wilson még egyszer és pedig ezalkalommal egyedül Németországba repült, mint a miniszterelnök személyes megbízottja. A nagy fordulat, mely a háború elkerüléséhez vezetett, Wilson berlini utjának egyenes következménye volt.

Ha valaki máról holnapra világtörténelmi figurává lesz, meg kell szoknia, hogy feléje irányul a fotóriporterek lencséjének keresztirányú, hogy újságírók lesik minden mozdulatát és filmoperátorok igyekeznek arckifejezését megörökíteni. Sir Horace Wilson főnöke szolgálatában még ebben is beletörődött, de kétségtelen, hogy nem szívesen tette. Irtózik a feltűnéstől, egész életén keresztül kerülte a nyilvánosságot, pedig befolyása nem mai keletű. A Downing streetben már régen tudták, hogy a miniszterelnök legbizalmasabb tanácsadója ez a karsu, szofukar hivatalnok, aki bár észrevétlenül, de mindig és mindenütt ott volt és ott van Chamberlain oldalán.

„AZ ANGOL AGYTRÖSZT FEJE”

Az angol politikai életben nem szokatlan, hogy bizonyos személyiségek, akikről a nyilvánosság alig tud valamit, voltaképpen több befolyással rendelkeznek a kulisszák mögött, mint a kormányban helyet foglaló miniszterek. Pár év előtt ilyesféle szerepe volt Sir Robert Vansittartnak is. Később azonban, amikor beszélni kezdtek róla, amikor a közvélemény megítélésében tevékenysége határozottabb jellegűt kapott, Vansittart lassanként a háttérbe szorult és ez nem véletlen. A civilservice tagjai legyenek még oly befolyásos pozícióban is, kifelé szinte lennek kell mutatkoznok.

Ennek az ideálnak tökéletesen megfelel például a közelmúlt angol történelmének „nagy ismeretlenje”, Sir Maurice Hankey, az egymást követő brit kormányok állandó titkára, aki épp a közelmúltban lépett nyugalomba. Minden jel arra vall, hogy Sir Horace Wilson még befolyásosabb, mint azok a férfiak voltak, akikkel itt-ott összehasonlítják. Újában egyre többször, mint

az „angol agytrösztr fejét” emlegetik.

Ma Sir Horace Wilson a brit állami élet gerincét alkotó 400.000 főnyi civilservice egyik legmagasabb rangú hivatalnokja. Ugyszólván észrevétlenül került az angol közhivatalnokai kar élére. Pályafutásában hiába keresünk drámái, vagy regényes mozzanatokat. Karrierje csak annyit árul el, hogy társainál gyorsabban mászott fel a hivatalnokai ranglétrán, míg 53 esztendőskorában körülbelül 3 és fél millió lei évi fizetéssel a civilservice legelőkelőbb és legbefolyásosabb tagja lett.

A SZÁMOK AKROBATAJA

Ennek ellenére Sir Horace Wilson karrierje lényegesen eltér a magasrangú angol államhivatalnokok szokásos pályafutásától. Szerény polgári család fiaként nem az angol elitet képviselő híres iskolák egyikében nevelkedett, hanem egy jelentéktelen vidéki középiskola tanulója

volt. Az iskola évek után a London School of Economics, némileg szocialista befolyás alatt álló közgazdasági főiskolába került. A fiatal Wilson azonban ellenállónak mutatkozott főiskolája baloldali beállítottságával szemben, illetve a politika iránt látszólag teljesen közömbösen, csak közgazdasági tanulmányokkal foglalkozott. Hatalmas tudása már ekkoriban feltűnt, főleg a kiváló statisztikust becsülték benne tanárai és kollégái, félig komolyan, félig tréfásan a számok akrobatájának nevezték el.

Fényes eredményt vizsgák után nyitva állt számára a közhivatalnokai karrier. Harmincöt esztendőskorában már vezető szerepet tölt be a munkaügyi minisztériumban. Itt fedezte őt fel

Lloyd George, az igazi tehetségek zseniális kiszimatolója,

akinek az angol politikai élet oly sok kiváló munkáját köszönheti. Kimeríthetetlen munkahírral végzi feladatát. Idegi a legkeményebb próbákat megállják. Napi huszórás munka után olyan friss és nyugodt, mintha valahol a vidéken pihent volna.

Amikor a munkáspárt jutott uralomra, már nélkülözhetetlenné vált. Különösen a munkaadók és munkások között feimerülő ellentétknél vették igénybe szolgálatait. Nyugalomával, halk modorával, bámulatot kiváltó szaktu-

dásával a legnehezebb helyzetekben is megállta a helyét. Olyan különböző emberek, mint Lloyd George, Thomas Baldwin és Chamberlain ajánlékozták meg bizalmukkal. Az ottawai konferencián, amikor az anyaország és a dominionok lerakták a brit világbirodalom gazdasági együttműködésének új alapjait, már sok fontos kérdésben az ő tanácsai irányították a tárgyalásokat.

A Downing streetben már egyre gyakrabban rebesgetik, hogy

Chamberlain külpolitikája mögött tulajdonképpen Sir Horace Wilson áll.

Ezt azonban nem kell úgy értelmezni, mintha Wilson saját elgondolásait erőszakolná rá a miniszterelnökre. Ez ép oly kevésbé felel meg Chamberlain, mint Wilson egyéniségének. Viszont azt mondják, hogy szinte ellessi főnöke gondolatait, ezeket úgy kidolgozza, kifejleszti, hogy az elvi elhatározások Wilson láthatatlan tevékenységén keresztül gyakorlati formát öltenek. Így például hír szerint Wilson javaslatán alapul lord Runciman prágai küldetése is, most pedig ő készítette elő a brit miniszterek olaszországi utazását.

Magánélete? Szinte csodálatos, hogy ennek az örökké elfoglalt, örökké dolgozó embernek magánélete is van. Annyi bizonyos, hogy hatalmas helyzetét egyénileg, társadalmilag a legkevésbé sem használja ki. A rendelkezésre álló kevés szabad órát igénytelen visszavonultságban tölti el. Harminc év előtt megnősült, Londonban városi lakása, néhány órányira a fővárostól pedig egy szerény countryhouse-a van. Igazi otthona azonban nem a kensingtoni lakás és nem a susexi vidéki lak. hanem a Downing street, a világpolitika központja, a Downing street, amelynek falai mögött a most 56 esztendőskorú Sir Horace Wilson az egyik legfontosabb tényezővé lett...

R. L.

Tíz perccel

a légitámadás után már zszufolva vannak a kávéházak

A spanyol polgárháború tapasztalatai.

— A bombázás elől lehet védekezni

Zürich, december 28. A modern hadviselés eszközei közül a köztudat a legpusztítóbbnak és a legborzalmasabbnak a légitámadásokat tartja. Általános az a hiedelem, hogy háború esetén a légitámadások mindenekelőtt a mögöttes országrészeket támadják meg és pusztítják el.

A most folyó spanyol háború többé-kevésbé tanulságot ad arra vonatkozólag, mennyiben indokolt a polgári lakosságnak a félelme a légitámadásoktól.

A fenti felfogás — írja a „Neue Züricher Zeitung” — a spanyol háború tapasztalatai nyomán — nem egészen helytálló. Spanyolországban kiderült, hogy abban az esetben, ha a támadás célpontja 150 kilométernyire fekszik az ellenségtől, már megvan a lehetőség, hogy a jól megszervezett hírszolgálat idejében jelenthessé

fel lehessen készülni a védelemre.

Ilyenkor a támadó kockázata arányosan növekszik az üzembehelyezett elhárítóegységek számával. Egyedül maga után vonja, hogy az egyes támadókötelékek teljesítőképesége csökken és gyorsaság és mozgékonyság tekintetében többet ér egy-egy gép. Nagyobb repülőrajok távoli célokat csak ritkán érnek el, mert az elhárító erők

miatt kénytelenek felbomlani.

Hátrányuk az is, hogy a vadászgépek a bombavetőkkel kénytelenek együttműködni. Ebből alakult ki az a szabály, hogy általában

egy repülőgépet a vadászgépekkel együtt nem állhat többől 16 gépnél.

A tapasztalat azt is megmutatta, hogy könnyű és közepes bombavető inkább használható, mint a nehezebb.

A kikötővárosokra, természetesen, nem érvényesek a fenti megállapítások, mert azokat észrevétlenül a tenger felől meg lehet támadni.

A légitámadások eredményét illetően a spanyol események azt mutatják, hogy tévesnek bizonyult az a feltevés, mintha a légitámadások a mögöttes országrészekkel morális felbomlást és lázadásokat idéznének elő és ezáltal döntően befolyásolják az ellenfél hadvezetését. Annak, hogy ez nem következett be, a legfőbb oka a tartósság hiánya. Megjelenik egy-két repülőgép valamelyik város fölött, ledob egy-két bombát, aztán eltűnik. Ilyenkor érdekes módon a polgári lakosság

a légiradió alatt vesz erőt a legnagyobb aggodalom,

a szirénák üvöltözése közben tör ki pánik, de ez is csak akkor, ha nem áll elég óvóhely rendelkezésre. A bombázás közben már eltűnik a félelem és helyét ad a természetes ellenhatásnak.

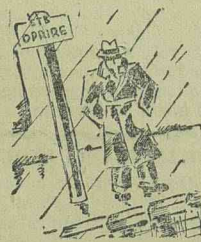
Az ellenséges repülőek elűzése után a megkönnyebbülés érzése erősebb és tartósabb. Pillanatok alatt elfelejteti a támadások keltette félelmet. Így érhető, hogy a légitámadás után tíz perccel már ismét tele van valamennyi kávéház. Amennyiben a légitámadásoknak a pillanatszerű félelemkeltésen túl mégis van morális hatásuk, ez ép az ellentéte annak, amit az ellenfél el akart érni.

Kiderült Spanyolországban az is, hogy a hatás nem áll arányban a ráfordított eszközökkel.

Egy fegyelmezett, a léghéltás minden csinyjából binját jölismérő város számára igen sok védekezési lehetőség mutatkozott. Tíz bomba közül jó, ha egy fejt ki valóban hatást. Sokszor a bomba csak egy nagy lyukat csinál, amelyet aztán igen jól lehet óvóhelynek használni.

Még kedvezőlenebb a hatás és az eszközök aránya, ha meghatározott célokat, például pályaudvarokat, lőszerraktárakat, stb. igyekeznek a támadás által elpusztítani. Hogy ennek mily ára van és mily nehézségekkel jár, arról a laikus embernek alig van fogalma.

BÜRIG ÁZVA

— Érzem, hogy a nedveség csontjárást okozhat. Amint haza érek, egész testemet be fogom dörzsölni **Carmol***-al és meg fogok győződni, hogy ez meg fog védeni a hűléstől.

*) Carmol a legjobb bedörzsölőszer meghűlés, gripa, reumatikus fájdalmak és láz ellen.

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK BELFÖLDÖN

Magasoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félre 400, egész évre 800 lei. Húzóhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottaknak egy hónapra 60, negyedévre 180, félre 350, egész évre 700 lei. Húzóhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhatóságoknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 2100 lei kézbesítéssel együtt.

KULFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Egy megrázó vallomás

A párisi „Hotel Drouot” árverésén gyakran kerülnek eladásra mesés értékű műtárgyak, ritka történelmi emlékek, de kevés aukciórt vártak olyan érdeklődéssel, mint a legközelebbi, amelyen el fognak adni egy XVII. századból származó, hatoldalas kéziratot is. Ez a kézirat a kor egyik legérdekesebb alakjának, a Napkirály sógoránéjének, Angliai Henriette hercegnőnek megrázó haláláról szól.

Henriette, aki XIV. Lajos öccséhez, az orleansi herceghez ment feleségül, 26 éves korában néhány órai szenvedés után hirtelen meghalt a saint-cloudi kastélyban.

A hercegnő nem volt tulságosan szép. Sőt, az egyik válla magasabbra huzódott, mint a másik. Ennek ellenére rendkívül bájosnak és hódítóknak ismerték. Sok kalandjáról beszéltek. Gróf Guiche, sőt maga XIV. Lajos is dícsékedett kegyeivel. Váratlan halála után arra gyanakodtak, hogy a nem szép, de igen bájos, okos és nagyraavagyó hercegnőt ellenségei megmérgezték; később azonban megállapították, hogy vakbélgyulladás ölte meg. Mikor a hercegnő hirtelen rosszul lett s az orvosok azt ajánlották, hogy vegye fel a hadoklók szentségét, Nicolas Feuillet nevű saint-cloudi kanonok jött el, hogy a hercegnőt meggyóntassa és a hadoklók szentségét feladja neki. A kézirat, amelyet most megtaláltak s a Hotel Drouotban elárvereznek. Feuillet kanonok beszámolója Angliai Henriette haláláról.

„Felmentem Madame szobájába, ágyához léptem, — kezdődik a kézirat —, köszöntöttem s minthogy nem szólt semmit, én is szó nélkül visszavonultam. Este 11 órakor nagy sietséggel értem küldött s mikor ágyához érkeztem, mindenkit kiküldött a szobából és így szólt:

— Látja Feuillet: ur, milyen állapotba jutottam. — Veszedelmes állapotba, — feleltém. — Madame, most meg fogja vallami, hogy van Isten, akit nagyon kevésbé ismert életében.

— Ó Istenem, igazán nem ismertelek, — mondta nagy fájdalom érzésével.

Henriette hercegnő ezután meggyónt.

„Közben így szóltam hozzá (folytatja Feuillet kanonok):

— Alázkodjék meg, asszonyom, ime Isten hatalmas keze megsemmisítette minden nagyságát, nyomorult bűnös csupán, földi féreg, amely lehallgat és szétzúzódik; ennek az egész nagyságnak még csak nyoma sem marad.

— Ó, Istenem, igazán így van, — kiáltott a hercegnő.

Henriette megáldozott.

— Az utolsó kenetet kívánom.

— Szívesen, asszonyom!

— Ó, Istenem, könyörüljenek meg rajtam, vegyenek vért a lábamból, megfulladok!

— Bizza csak ezt az orvosokra, asszonyom, ne gondoljon többé a testére. Csak a lelkét mentse meg!

Henriette felvette az utolsó kenetet. Majd így szólt:

— Istenem, soká tart még ez a nagy fájdalom?

— Hogyan, asszonyom, már elfelejté, hogy 26 éven át sértette Istenét és csak hat órája tart bűnbánatot? Asszonyom, könnyebben kellene fogadnia a fájdalmat, biztosíthatom, hogy szenvedése nem sokára véget fog érni. . .

Henriette még aznap éjszaka meghalt.

(—) **Gyermekfelruházás.** A Magyar Nőegylet a karácsony alkalmával negyvenöt szegény fiút és leányt látott el meleg téli ruhával. Ezek valamennyien szegénysorsú szülők gyermekei.

December 29 Csütörtök

Faurás, Dávid, János

1843. december 29-én született Erzsébet román királynő, aki Carmen Sylva néven eredményes irodalmi működést fejtett ki. Már kislány korában írt verseket, meséket és drámákat. Mint I. Carol, román király felesége hazája szépségeiről számos költői művet alkotott. Egyes munkáit Goldis Vasile és Alexics György fordították magyarra. A budapesti egyetem az író-királynét díszdoktori oklevéllel tüntette ki.

1606. december 29-én halt meg Bocskay István erdélyi fejedelem. Kora fiatalaságától kezdve nagy szolgálatakat tett Erdélynek. Nemcsak hős katoná volt, hanem mint követ járt ismételten Konstantinápolyban, Bécsben és Prágában. 1605. február 21-én választották meg Erdély fejedelemévé. Két hónap múlva a magyarországi rendek is megválasztották fejedelemüké. A szultán megerősítette ezt a választást és Bocskaynak királyi koronát is küldött. Bocskay a királyi koronát és a címet nem fogadta el. Kijelentette, hogy a szabadságért dolgozott, nem pedig a koronáért.

— **PETRESCU COMNEN ROMÁNIA SZENT-SZÉKI NAGYKÖVETE.** Bucarestből jelentik: Öfelsége Carol király Petrescu Comnen volt külügyminiszter; Románia Vatikánváros nagykövetségévé nevezte ki. Ugyanakkor Öfelsége Grigoreca volt londoni követet a külügyminisztérium vezértitkárává nevezte ki Cretianu A., volt meghatalmazotti miniszterrel egyetemben.

(—) **Pacha Ágoston megyéspüspök üdvözlése.** Megírtuk, hogy Temesvár római katolikus egyházközségei monstreklődtségekben járulnak az új év alkalmából Pacha Ágoston megyéspüspök elé, hogy az újév alkalmával üdvözlőjk. A püspököt Novotny Károly, a józsefvárosi egyházközség világi elnöke német nyelven, Rajka Géza, a katolikus fiugimnázium igazgatója, aki az erzsébetvárosi egyházközségi tanács tagja, magyar nyelven fogja üdvözölni.

— **VIHAR KÖVETKEZTÉBEN SZÁZ EMBER MEGHALT AMERIKÁBAN.** Newyorkból jelentik: Hóvihar dühöng Newyork állam egész területén és ennek következtében a hőmérséklet jelentékeny mértékben esökkent. Az orkán óránkint 100 kilométeres sebességgel rohan. Buffalo környékén a hideg következtében több, mint 100 személy meghalt. Minnesota államban 58 fok hideget mértek.

(—) **Drága dohány.** Gyapjas János öteleki lakos lakásában három és fél kiló dohányt találtak és ezért 5.550 lejlet megbírságotl. A gazdálkodó a bírságot nem tudta megfizetni, mire beszállították a temesvári ügyészséghez, hogy a bírságot fogházbüntetéssé változtatva a fogháznál kitöltse.

(—) **A temesvári vasútigazgatóság területén nincsenek forgalmi zavarok.** A temesvári kerületi vasútigazgatóság területén fekvő vasúti vonalokon az utóbbi napok nagy havazása semmiféle zavart és kárt nem okozott. Az összes vonatok pontosan közlekednek és az egyes állomások között a táviró és a telefon működése is kifogástalan. A karácsonyi ünnepek alatt mutatózó nagyobb forgalom lebonyolítására az egyes vonatok a rendszerint több személykocsiból állottak. Ugyanilyen intézkedést tettek az újévi forgalom zavartalan lebonyolítására is.

— **Az Egyesült Államok lakossága népszavazással helyesli Amerika fegyverkezését.** Newyorkból jelentik: A közvélemény alakulásának megfigyelését végző bizottság próbanépszavazást tartott és megállapította, hogy Amerika lakossága kedvezően fogadta az állam védelméhez szükséges felszerelés szaporítását. A következő kérdést tették fel: „Hajlandók vagytok-e a szárazföldi, légi és tengeri haderők növeléséhez hozzájárulni?” A válaszok közül 96 százalék „igen”, 14 „nem” volt a szárazföldi haderővel illetően. A légi haderővel kapcsolatban az arány 82:18 százalék volt, míg a tengeri haderő növelését 100 szavazó közül 90 kívánta.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJLELI SZOLGÁLATA:

Csütörtökön, december 29-én a szolgálati beosztás a következő:

Az I. kerületben az Alba Iulia utcában levő Kun gyógyszerár.

A II. kerületben a Badea Cartan téren levő Maszaltis gyógyszerár és a Stefnen cím Mare utcában levő Zeiner gyógyszerár.

A III. kerületben az Axente Sever téren levő Roxin gyógyszerár.

A IV. kerületben a Vacarescu utcában levő Braun gyógyszerár.

Az V. kerületben a Corin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Energikus férfidivat

Energikus küllem, katonás megjelenés, — ez a férfias öltözködés új törvénye. A divat nagy reformátorai már dolgoznak műhelyeikben és készítenek a mai kor erőes férfianak megfelelő ruhát. Az új öltönynek nem lesz hajtókája, nélkülözni fogja a nőies, elhajló vonalakat, ugyszintén a nyíl-egyenre kivásalt nadrágot. Csak semmi kipomázottság. Ficsurokra nincs szükség, nem baj, ha gyűrűt a nadrág, sőt ezental mesterséges gyűrűdéseket fognak bevasalni a készülő öltönybe. Meg kell azonban jegyezni, hogy igen sokan már régen az energikus férfidivat törvényei szerint öltözködnek. Természetes gyűrűdéseket viselnek az agyonhasznált ócska nadrágjukon, kabáthajtókájuk elkopott s kopott megjelenésükben már régen nélkülözik a szélességen elhajló vonalakat. A pénztelenségükön kívül tehát még egy okkal több, hogy ne csináltsanak új ruhát, mert ók már kitalálása előtt gyakorolták az energikus férfidivatot. Ók tehát a divat igazi uttorói. Lám, így lesznek az utolsó az elsőkké.

(—) **A KATOLIKUS NÉPSZÖVETSÉG EGYHÁZMEGYEI KÖZPONTJA PÉNTEKEN, DECEMBER 30-AN ESTE FÉLHÉT ÓRÁKOR TARTJA MEG RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉT A JOZSEFVÁROSI KATOLIKUS FIISKOLA NYÁGTERMÉBEN.** A közgyűlés keretében a működéséről és betervezéséről a különböző évi jelentéseket. A Katolikus Népszövetség tagjai ezuton is meg-hívják a közgyűlésre.

(—) **Írásbeli dolgozat.** A tanító kirándulásra vitte a kis elemistákat. A nebulóknak utána meg kellett írniok, hogy mit láttak a kirándulásban. Misi dolgozatában többek között a következőket írta: . . . és aztán egy tőhoz értünk, melynek partján nagyszerű lávány árult szemünk elé. A tő partján egy leány tehenet fejt. Az érdekes az volt, hogy a vízben ennek fordítottját láttuk . . .

— **Arab terroristák elrabolták egy palesztinai bank francia igazgatóját.** Jeruzsálemből jelentik: Lebouviert, az Ottomán Bank igazgatóját, a karácsonyi ünnepek alatt terroristák elrabolták. Ötszáz fontsterling díjat tűztek ki a nyomravezetőknék. Az ünnepek alatt több terrorista-akciók hajtottak végre, amelyek során három arab és egy zsidó meghalt, 12 arab, 13 zsidó és három angol megsebesült.

(—) **Beiktatások Karánsebesben.** Ciupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár Karánsebesre utazott, ahol holnap résztvesz Boila Romulus ezredesnek, a karánsebesi vagyonkéség új elnökének és a vezetőség többi tagjának ünnepélyes beiktatásán. Ugyancsak holnap iktatják be hivatalába Budinteanu Virgil dr. főorvost, Karánsebes város újonnan kinevezett polgármesterét is. Ezt a beiktatást szintén Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértitkár végzi.

Legmodernebb fehérernail és fekete lakaróktűzhelyek és szobakályhák legolcsóbban

JUNGINGER
Temesvár II, Str. Timocului 1.

Mozi

MÚSOR

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 29.

APOLLÓ: Három kis ördög (angol film).

ATLANTIC (Erzsébetváros): Az angyal és leányom, A Péter (német filmek).

CAPITOL: Csikágó (német film).

SCALA: 5.000.000 keres egy örököt (német film).

RIVOLI: Éva (német film).

— Mexikóban csak az állam termelhet ki szén- és petróleumot. Mexikóból jelentik: Az alsóházban jóváhagyták az alkotmány azon szakaszának megváltoztatását, amely szerint a petróleum- és szénkitermelést magántársaságok nem végezhetnek, hanem erre csak az állam jogosult.

(—) A HUSZONÖT ÉVES „ELLENŐR”, Tóth Sándor országosan ismert és olvasott lapja, negyedszázados fennállása alkalmából díszes jubileum-albumot ad ki. Ezt megelőzőleg kiadta a karácsonyi számát, amely érdekes, nívós és tartalmában változatos, min; az „Ellenőr” minden száma. A lap karácsonyi számában mintegy tizenöt érdekes cikket és riportot közöl. Az „Ellenőr” olvasóinak figyelmét felhívjuk, hogy a 25 éves jubileumi kiadás könyvkereskedői árusításra nem kerül, úgy a rendes, mint az amatőr példányt csak a megrendelők kapják meg.

(—) ZSIVÁNOVICS DEMETER JUGOSZLAV KITÜNTETÉSE. Temesvár kereskedői társadalmának tekintélyes és nagybecsű tagja, Zsivánovics Demeter, a jugoszláv igazságügy-miniszter előterjesztésére a Sveti Sava jugoszláv rendjelet kapt. Zsivánovics Demeter az egyetlen bánsági szerb, aki a pozgári társadalomhoz tartozóan, ezt a magas és ritka kitüntetést jelentő érdemrendet magának mondhatja. Érdekes emberi tulajdonságok, nemes gondolkodás, a művészet és dal iránti szerete: és áldozatkészség, valamint a szerb templom iránti hűségese ragaszkodása jellemezték mindenkori Zsivánovics Demeter, aki évtizedek óta a temesvári társadalom közbeesült tagja. A szerb egyház irányában mindenkori megnyilvánult áldozatkészsége és lelkes munkája előismerésekképpen részesült a belgrádi kitüntetésben, amely alkalmából városszerte őszinte szerencsekívánatok keresik fel.

(—) CZAPIK GYULA PÁPAI PRONOTARIUS. Budapestről jelentik, hogy Czapik Gyula dr. pápai prelátus, az ismert katolikus író, Pius pápa pronotáriusává nevezte ki. Czapik Gyula dr. annak idején Temesvárott éveken keresztül működött tanárként a temesvári hittudományi főiskolán és a szemináriumnak vicerektora volt.

(—) Csúzt, közsvényt és minden, hűléstől eredő fájdalmat azonnal megszüntet a valódi DIANA sósborszsszel való bedörzsölés.

(—) EZÜST LAKODALOM. Espersid János, a bucarestii Gumiközpont tulajdonosa és felelőse, született Thierry Etus most ünnepezték meg házasságuk huszonötödik évfordulóját. Espersid János bánsági származású és iskoláit Temesvárott végezte. Hosszabb időt töltött külföldön, majd visszaért szülővárosába és éveken keresztül a Gea-Krayer gyár cégigazgatója volt. Hét esztendő előtt Bucarestbe költözött, ahol megalapította a Gumiközpont cégét. A házasság negyedszázados évfordulóját a jubiléum pár idehaza töltötte. Frigyüket a belvárosi plébániatemplomban rokonok, Juhász Tibor plébános áldotta meg. Espersid Jánost és feleségét, aki urának nemcsak hűséges élettársa, hanem hivatása teljesítésében segítőtársa is, számosan keresték föl üdvözléseikkel.

Szemüvegek
Solingeni acélárak bere vák, ollók, kések a legobb inóságban

„OPTICA” Carol Prickalmyer
Timisoara II., Piata Traian 8.

(—) A Déli Hírlap szegényápolója javára Espersid János, a gumiközpont főnöke, 500 leit, egyik vingai olvasónk pedig 300 leit adományozott.

(—) Kiváló erdélyi magyar orvos halála. Erdély magyarságának nagy gyászja van. Gergey Endre dr. kolozsvári orvos, 53 éves korában, koszorúer-trombózis következtében meghalt. Kiváló orvos volt, a köröncetnek jeles művelőjeként ismerék, de igen élénk munkát vállalt a magyar társadalom iránti közeledésből is. A legnagyobb szerepet az Erdélyi Kárpát Egyesület életében játszotta. Temése na, csütörtökön délután jött végbe Kolozsvárott. Orvosi szakcikkei mindenkori nagy feltűnés és elismerés; hoztak számára. Halála alkalmából az Erdélyi Múzeum-Egyesület külön gyászjelentést adott ki.

(—) Hirtelen halál. A belvárosi Ungureanu utcában tegnap délután összeesett Martinovici Nicolae 53 éves városi vámenelő, aki néhány perc múlva meghalt. Halálát szívizomhártya-izomok okozta. Holttestét a kórház halottaskamrájába szállították.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Mica Scumpa, Soica Constan in Georgele, Szuk Rozália, Witigayer Béla, Junghaus Rozália, Cosariu Elena, Onica Vasiliuta.

Temesvári áldozata is van a beszarábiai vasuti szerencsétlenségnek

A freateii vasuti szerencsétlenség áldozatainak nagyrésztét még nem ismerték fel

A délbeszarábiai vasuti szerencsétlenség halálos áldozatai közül eddig öt fiúgyermek, egy leánygyermek, tizenhárom asszony és nyolc férfi személyazonosságát állapították meg. A sebesültek közül a kórházba szállítás közben Lambrou Nicolae tanító és két másik férfi, meghaltak. A bolgradi kórházban ugyancsak tizen-négy sebesültet helyeztek el, akik közül

hét meghalt anélkül, hogy személyazonosságukat megállapíthatták volna.

A covurlui és ismaili ügyészségek, amelyek a vasuti szerencsétlenség ügyében a vizsgáló bizottság tagjai a szerencsétlenség körülményeiről részletes jelentést készítettek, amelyeket tegnap este átnyújtottak Iamandi Victor igazságügy-miniszternek.

A CFR vezérigazgatóságának a megdöbbentő vasuti katasztrófa előidézőivel szemben alkalmazott első megtorló intézkedése az volt, hogy a Galati környéki forgalmi felügyelőség főnökét, a galatii állomásfőnök helyettesét és Freateii állomásfőnökét elmozdította állásából, ezenkívül pedig a galatii állomásfőnököt rendelkezési állományba helyezte. Ugyanekkor termé-

szetesen a bünyügyi hatóságok is megtették az ilyenkor szükséges intézkedéseket, hogy az a néhány vasuti tisztviselő, akinek hibájából a nagyarányú katasztrófa bekövetkezett, minél előbb bíróság elé kerüljön.

Megirtuk, hogy a szerencsétlenség színhelyére érkezett bizottságok egyiké, amely a holttestek személyazonosságának megállapítását végzi,

eddig csak a halálos áldozatok egy részének kilétét tudta megállapítani.

A nyilvánosságra hozott első névsorban két erdélyi származású utas is szerepel. Az egyik Temisila Tanase temesvári lakos, aki személyazonossági igazolványa szerint a Cazarmii-uccában lakott. A CFR által kiadott hivatalos közlemény ennek az áldozatnak foglalkozását, vagy egyéb személyi adatait nem tünteti fel. A másik erdélyi származású halálos áldozat Dinca Trandafir, a biharmegyei Herida községből. Dinca Trandafir, mint esendő feltesített szolgálatot az egyik beszarábiai ezrednél és szabadságra utazott hazá.

— A HAVAZÁS MIATT NEM TUDJA A MAGYAR MINISZTERELNÖK PROGRAMBESZÉDEIT ELMONDANI. Budapestről jelentik: Imrédi Béla miniszterelnök szerdán dében kihálalatosan jelent meg Horthy Miklós kormányzónál, akinek jelentést tett az időszaki kérdésekről. Imrédi miniszterelnök ondi választási körülmények programját el-készítették. E szerint a miniszterelnök hat községben akar programbeszédet mondani, de az utakat magas hó borítja és így nem biztos még, hogy meg tudja-e Imrédi közelíteni mind a hat községet. Az ondi népgyűlésen részletes nyilatkozatot fog tenni a magyar kormányfőnek politikai programjáról, a magyar képviselőház munkarendjéről, a földbirtok javaslat alapelveiről és a legfontosabb rendelkezésekről.

(—) Tilos a magánélektúra való gyűjtés. A királyi helytartóság rendeletet adott ki, amellyel a magánélektúra való gyűjtését megtilja. Akit tüzeset, vagy más csapás révén károsodás ér, az forduljon a helytartósághoz, amely a költségvetésben rendelkezésre álló segélyalap arányában segíje.

(—) A temesvári Tiszti Kaszinó szilveszteri mulatsága szombaton, este kilenc órakor kezdődik a Tiszti Kaszinó helyiségeiben és arra mindazokat meghívják, akiknek az elmúlt szezon alatt a Tiszti Kaszinó elő meghívójuk volt. A Tiszti Kaszinó a rendezés büffént kívülársasvacsorát is ad. A társasvacsorára jelentkezni Dobren aiezedésnél, a 38-as tüzérezrednél lehet.

(—) Cégtáblák és reklámok repülőbélyeg-illetéke. Az ipari szindikátus figyelmezteti az iparosokat, hogy január elsejével kötelesek a cégtáblák és reklámok számára előírt repülőbélyegeket egy táblázatra felragasztani és azt üzletükben kifüggeszteni. A táblázat, amelyre a bélyegek felragasztandók, az ipari szindikátusnál beszerezhető.

(—) Ismeretlen méregnek eset áldozatul Dézsi Béla 51 éves, T. Maiorescu-utca 25. szám alatt lakó férfi. Az orvosok megállapítása szerint a férfi halálát ismeretlen kábítószer okozta és ezért az ügyészség elrendelte a holttest felboncolását.

(—) Százötvenháromezer leit feleltet az üzletben. Krausz Húgó józsefvárosi kereskedő üzletében az egyik vevő egy csomagot feleltet. Amikor a vevő estig nem tért vissza, felboncolták a csomagot, amelyben százötvenhárom darab ezreletes bankjegy volt. A kereskedő az értékes csomagot átadta a rendőrségnek, ahol a felelősen vevő inar át is vette az értékes csomagot.

— ROMÁNIÁBAN AKAPJÁK RENDEZNI AZ 1940. ÉVI IPARI VILÁGKONGRESSZUST. A romániai nagyiparosok egyesületének közgyűlésén Diamant Izó, a sodronyipar igazgatója azt javasolta, hogy az UGIR 1940-ben rendezze meg az iparügyi világkongresszust. Romániában. Ezt a kongresszust ebben az évben Stockholmban tartották meg.

(—) Halálozások. Meghaltak: Minda Ion huszonnyolc éves földműves, Dézsi Róbert ötvenegy éves, Gavanas Alexandru hatvanöt éves, Beranek Mária, született Gmeinwizer, ötvennyolc éves, Chelmesi Vasile hatvanhárom éves földműves.

A Palace kávéházban hangulatos Szilveszter

Legjobb italok és ételek. Tánc, szarpenzti-és hólabda-csata. Malacpecsenye. Levcskülönlegességek.

(—) A BÁNSÁGI MAGYARSÁG BÉTEGEI, Gyulay János dr. ügyvéd néhány hét előtt veszedelmes bábaján megbetegedett. Hosszabb időn keresztül a budapesti Verebély klinikán ápolták, ahol műtétet is végeztek rajta, amely kitűnően sikerült. Gyulay János dr. ismét Temesvárott van és a lakásán várja teljes talpraállítását. Egy másik betege a bánsági magyarságnak Szathmáry Lajos dr. orvosi borbnykereskedő, a bánsági református egyházmegye főgondnoka. Trombózisban betegedett meg és hosszabb időn keresztül nagy veszedelemben volt az élete. Állapota most már teljesen jobbra fordult. A temesvári magyar társadalom ismert tagja, Hollinger József nyugalmazott tanító súlyos bélszavardással került az Irgalmasrend kórházába, ahol megoperálták. A műtét sikerült és Hollinger József túl van már minden veszélyen.

(—) ELŐLÉPTETÉSEK A SZERB PAPSÁG KÖRÉBEN. A karácsonyi ünnepek alkalmával Csirics Irinei szerb püspök Nikolics Milán kétféle és Predics Dusan nagyszentpéteri plébánosokat eszperesekké léptette elő. Dragojevic Ivan arad gáji szerb plébános megkapta a piros öv viselésének jogát. Dosen Pantiloe a begzsztgyörgyi és Szávics Nikanor a zlatikai kolostor priorja, megkapta az egyházi nadbedrenik címet és a hozzájáró jelvényeket.

Köszönetnyilvánítás

Mindazoknak, akik a szeretett férj és apánk, Daróczy József elhalálása alkalmából fájdalunkban osztoztak és temése alkalmából részvétel kifejezésé gyanánt virágokat küldtek, szíven is köszönetünket fejezzük ki.

A gyászoló család.

A LAKÁSÁT TAKARITJA

Hát a szervezete
érdekében mit tesz?

Nagyon sok betegséget elkerülhetnénk, ha rendszeresen „kisepernők” a salakokat és mérgező anyagokat, amelyek teletömik szerveinket és vérünket. Felhalmozódásuk okozza a legtöbb bőrbetegséget, beteges elhízást, reumát, emésztési és vizelet zavarokat és az időelőtti megöregedést. Hirneves professzorok bebizonyították, hogy az Urodonal a szervezet legjobb védelmezője, mert biztosítja a húgsav, urea, okszálsav, colesterin, felesleges zsíradék és mindennemű salakos lerakódás tökéletes eltávolítását.

URODONAL

kiűzi a mérgező anyagokat a szervezetből

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban

GRATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MARRA

SPORTSEMÉNYEK

Döntetlen az angol első liga rangadója

Három mérkőzés a hó és fagy miatt elmaradt. — A Derby Country vezet az angol bajnokságban

A szombati angol ligaeredmények: Aston Villa — Grimsby Town 0:2, Charlton Athletic — Bolton Wanderers 2:1, Chelsea — Liverpool 4:1, Everton — Blackpool 4:0, Huddersfield Town — Brentford 1:2, Manchester United — Middlesbrough 1:1, Portsmouth — Arsenal 0:0, Preston North End — Leeds United 2:0, Stoke City — Leicester City 1:0, Sunderland — Birmingham 1:0, Wolverhampton Wanderers — Derby County 0:0.

A hétfői ligaforduló nem volt teljes. A hó és a fagy miatt három mérkőzés elmaradt. A lejátszott meccsek eredményei:

Birmingham — Middlesbrough 2:1, Blackpool — Huddersfield Town 1:1, Everton — Derby County 2:2, Grimsby Town — Wolverhampton Wanderers 2:4, Leeds United — Leicester City 3:0, Stoke City — Liverpool 3:2, Sunderland — Aston Villa 1:3.

Románia nem nevezett be a jégkorong világbajnokságra

A jégkorongvilágbajnokság mezőnye nagyjából már kialakult és az eddigi 11 nemzetnél többre alig lehet számítani. Belgium, Románia és Svédország ugyanis bejelentették, hogy nem vesznek részt a bajnoki versenyen, de kérdésessé vált USA indulása is, mert túlzott anyagi követelésekkel állt elő.

Itt a hivatalos magyar teniszranglista

A Magyar Tenisz Szövetség karácsonykor kiadta a hivatalos teniszranglistát, mely a következő:

Férfiak: 1. Szigeti Ottó UTE, 2. Gábor Emil MAC, 3. Asbóth József SzSE, 4. Dallos György dr. MAC, 5. Csikós Mihály UTE, 6. Romhányi Béla MAC, 7. Pető Béla MAC, 8. Bánó Lehel BBTE, 9. Ferenci Emil dr. MAFC, 10. Szentpéteri Emil BSE, 11. Macskási Vladimir MAFC, 12. Frigyes Tibor BSE, 13. Stolpe József BLKE, 14. Straub Elek Eszkr, 15. Kiss József MAC.

Hölgyek: 1. Somogyi Klári BEAC, 2. Körnöczy Zsuzsi BBTE, 3. dr. Paksy Józsefné BLKE, 4. Baumgarten Magda UTE, 5. Bárd Erzsébet UTE, 6. Szilvassy Edit BEAC, 7. Szepessy Sándorné BSE, 8. dr. Gallner Ferencné BSE, 9. Jávorai Márta MAFC, 10. Musitz Lajosné UTE.

FRANCIAORSZÁG. Az utolsó őszi forduló eredményei: Lille — Marseille 0:1 Metz — Fives 1:3. Sète — Rouen 2:0. Racing Paris — Antibes 3:0. Cannes — Strassbourg 1:1. Le Havre — Sochaux 2:1. Roubaix — Excelsior 1:1.

Elmaradt az Arsenal — Charlton Athletic, a Bolton Wanderers — Preston North End és a Brentford — Portsmouth mérkőzés.

A két élvonal, az Everton és a Derby Country rangadója döntetlen eredménnyel hozott, az Everton azonban egy pontnyira felzárkózott a Derby Countryhoz, mert szombaton az Everton győzött, nagy riválisa viszont csak döntetlen ért el. Az élvonal fordulója a hétfői forduló után a következő:

1. Derby Country	22	13	5	4	42:25	31
2. Everton	21	14	2	5	45:22	30
3. Wolverhampt.	21	9	7	5	33:17	25

Ezután következnek: Liverpool, Middlesbrough és Grimsby Twn 23—23 ponttal. A keddi revánssforduló még sok változást eredményezhet a ranglétrán.

Kusocinskit három évre eltiltották a versenyzéstől

Varsói jelentés szerint a lengyel atlétikai szövetség három évre eltiltotta a versenyzéstől Kusocinskit, a losangelei olimpiai hosszútávfutó bajnokot amatőröské elleni vétésé miatt. A szigorú ítéletet valószínűleg enyhíteni fogják, ha korábban nem — az olimpia előtt.

Szakszövetséget állítanak az önvédelm sportnak

Iuliu Fleck, a neves kolozsvári dzsju-dzsicu mester, a nemzetközi szövetség romániai biztosa, mint már jelentettük, hónapok óta a fővárosban fejt ki tevékenységét nagy sikerrel. A múlt héten már megrendezték Bucuresti dzsido-bajnokságát, melynek nagy sikere arra készítette a munkaügyi minisztérium megjelent képviselőit, hogy a japán önvédelmi sportokat felvették a „Munka és Öröm” sportmúsorára is. Jövőre az összes munkások, állami tisztviselők, rendőrség, csendőrség, állambiztonsági hivatalok, stb. kötelező tanfolyama lesz a dzsido és dzsju-dzsicu, melyet a most megalakult központi szerv, az Oficial National de Iudo si Jiu-Jitsu irányításával külön tanfolyamokkal fognak tanítani. Ennek a központi szervnek vezetője Christescu Stefan ezredes, a hivatal címe: Bucuresti, Str. Macedonia 29. szám. Valószínű, hogy ezt a központi alakulatot a birkozó és súlyemelő szövetségekbe veszik fel, de lehet, hogy önállóan fog szerepelni a szövetségek között.

A Nemzeti győzelmei Afrikában.

A budapesti Nemzeti túramérkőzése során az afrikai Oranban két meccset játszott és mindkettőt megnyerte.

Nemzeti—Oran válogatott 3:2 (0:0). Az orani válogatott rajtaütés szerű támadásainak eredményeképpen már 2:0 arányú vezetésre tett szert, de ekkor a Nemzeti Sztancsik és Palágyi góljaival egyenlített, majd Sztancsik góljával győz.

Nemzeti—Oran válogatott 6:2 (2:0). A nemzeti az orani válogatott elleni revánsmérkőzésen fölényesen győzött szép játék után.

Sporthírek mindenfelől

Kanadai jégkorongcsapat győzelmei Európában. A kanadai Trail Smoke Eaters jégkorongcsapat már megkezdte előkészületeit a világbajnokságra. Ezzel kapcsolatban a kanadaiak európai túráit bonyolítanak le. Eddig két mérkőzést já szottak Hágában és mindkét mérkőzésből győztesen kerültek ki. Első napon a Belgiumban, Hollandiában és Franciaországban tartózkodó kanadaiakból összeállított csapat ellen játszottak és a mérkőzést 4:1 arányban főlényesen megnyerték. Második találkozójuk alkalmával ugyanilyen arányban győztek az „európai” kanadaiak ellen. Hágából Berlinbe utazott a kanadai csapat, ahol szép játék keretében, közel 10 ezer néző előtt győzte le Berlin válogatottját. Az eredmény 5:1 volt.

Erős Csibi nyerte Kolozsvár asztali-tenisz bajnokságát. A Haggibor rendezésében került lebonyolításra karácsony első napján Kolozsvár asztali-teniszbajnoksága, amelyet Victor Vladonéval szemben Erős Csibi nyert meg.

Szovjet versenyző is indul a francia kerékpárversenyen. A szovjet katonai és polgári hatóságok nagy figyelmet szentelnek a kerékpársportnak. Hír szerint ezek a hatóságok először megfigyelőt küldenek a francia versenyekre, később pedig versenyzőt is küldenek Franciaországba.

Versenyzést szenvedett Ilie Petrescu Königsbergben. Ilie Petrescu kiváló román ökölvívó az ünnepek alkalmával Königsbergben ütközött meg Jean Kreitz fiatal német ökölvívóval, aki knock-outtal győzött román ellenfele ellen. Az amerikai Steve Dudas pontozással győzött a német Paul Wallner ellen.

Puncec átér a professzionizmusra. Puncec és Pallada jégkorongjátékosok délamerikai utjuk során megnyerték Argentína bajnokságát, most pedig Chilébe készülnek átmenni, ahol folytatják versenyeiket. Ezenkívül a jégkorong versenyzők több mérkőzést játszanak Amerikában. Puncec kijelentése szerint a jövő évtől kezdve átér a professzionizmusra és kizárólag, mint profi játékos indul a versenyeken.

Labdarugómérkőzés, amely 7 és fél óráig tartott. Angliában történt meg az az egyedülálló eset, hogy a Halifax Town és a Mansfield Town csapatai a serlegmérkőzés keretében teljes hét és fél órát kiüldöttek a győzelemért. Végül a Halifax Town csapata győzött 2:1 arányban.

Egy évvel meghosszabbították az idegen játékosok tartózkodási engedélyét Franciaországban. A francia kormány nemrégiben közölte a labdarugó szövetséggel, hogy gondoskodjanak idegen játékosok mielőbbi eltávolításáról, mert az állam nem hosszabbítja meg tartózkodási engedélyüket. Végül is a kormány megbízottai és a szövetség közötti tárgyalások eredménnyel végződtek, mer az idegen játékosok még egy évig Franciaországban maradhatnak.

Uszóversenyek Budapesten. A budapesti karácsonyi uszóverseny főbb eredményei a következők: 100 méteres női gyors: 1. Ács Ilona 1 perc 11.6 mp. 200 méteres mellúszás: 1. Fábán 2 perc 55.8 mp. 100 méteres hölgy hátúszás: 1. Inge Smoling Susák 1 perc 25.8 mp. 100 méteres gyorsúszás: 1. Kőrösi 1 perc 01.4 mp. 200 méteres női mellúszás: 1. Szigeti-Vargha Enőke 3 perc 15.6 mp. 400 méteres gyorsúszás: 1. Kőrösi 5 p. 14.8 mp. 400 méteres női gyorsúszás: 1. Ács Ilona 6 perc 04.6 mp. A vízipóló tornát meghosszabbították játék után a MUE nyerte meg 2:0 arányban az UTE ellen.

Hídveghy nyerte az 5000 méteres gyorskorcsolyázó síkfutást. A budapesti BKE második gyorskorcsolyázó versenyén az 5000 méteres síkfutást Hídveghy nyerte 8 perc 56.7 mp-es jó idővel. 2. Ladányi Gedeon 9 perc 12.6 mp. 3. Ladányi Ernő 9 perc 12.8 mp. Az 1000 méteres másodosztályú verseny győztese Gündisch leit egy perc 42.6 mp-el.

= KÖZGAZDASÁG =

A vas dönti el a jövő háboruját...

A legfontosabb nyersanyag vándorlása egyik országból a másikba. — Fontos világgazdasági cikk lett az ócskavas. — Hogyan tudja Németország fenntartani gépiparának növekedését?

A jövő háborúja még inkább lesz a vas háborúja, mint a lefolyt világháború volt. Az Egyesült Államok világhatalma nem utolsó sorban áll abban, hogy évi 73,3 millió tonna vasat tud termelni. De nemcsak ez a döntő, hanem az is, hogy mennyi vasat dolgoz fel saját hámorjaiban, mennyi vasat alakít át ipari cikkékké üzemekben? Erre a kérdésre az USA ismét döntő választ ad: az Egyesült Államok úgyszólván alig valamit exportálnak, mindössze 1,32 millió tonna ment ki onnan a múlt évben, ezzel szemben 2,44 millió tonna nyersvasat importál, tehát: az amerikai vasipar és acétermelés olyan gazdasági méretű, hogy az általuk termelt nyersvasat meghaladó mennyiséget dolgoznak fel.

Németország egyetlen termékben sem érzi annyira a világháború utáni helyzetet, mint a vastermelésben. Háború előtt Németország Európa legnagyobb vastermelő országa volt, a világon pedig tekintetben mindjárt az USA után következett. Ma Európában — a lotharingiai vasbányák elvesztése folytán — a hatodik helyre került és míg 1913-ban 28,6 millió tonna vasat termelt (ebből 21,2 millió tonna esvén Elszász-Lotharingiára) a múlt évben termelése 8,5 millió tonnára esett. Emiatt állott be az a helyzet, hogy Németország ma a világon leggyorsabban importálja a vasat, mert vasfeldolgozó üzemének kapacitását csökkenteni nem engedi és ugyanannyi gépet, alkatrészt és acélt termel, mint 1913-ban. Ehhez szükséges volt, hogy 1937-ben 29,6 millió tonna nyersvasat importáljon. Ezt 44 százalékban Svédországból, 28 százalékban Franciaországból (Elszász-Lotharingiából) és 28 százalékot a többi országokból szerzi be. Spanyolországból 6,6 százalékot.

A folyó évtől Németország vasellátása némileg javult a stajeroszági termeléssel, amely 1,9 millió tonnát tett ki az elmúlt évben. Ebben az évben a németek fokozták saját bányáik kihasználását, de az eredeti terveit, amely szerint 40 millió tonnát emelik a vastermelést, megvalósítani nem tudták, mert az 1937 évi eredménnyel szemben csak 2 millió tonna többletet tudtak elérni. De még ha el is érték volna a 40 milliót, az is csak 12 millió tonna öntött vasat jelent, mert a németországi vasérc 3 százaléknál nagyobb kihasználást nem enged.

Franciaország a háború előtt a vastermelésben harmadik helyen állott és a növekedett orosz termelés folytán csak ezt a helyet tartotta meg. A francia vasipar fejletlenebb, mint a német és ezzel áll kapcsolatban az, hogy Franciaország exportálja a legtöbbet nyersvasban. Oroszország termelése a világháború után gyökeres átalakuláson ment át. Míg 1913-ban 8,2 millió tonna nyersvasat termelt, ezt a mennyiséget 400 százalékkal emelte és 1937. évi termelése 32 millió tonna volt. Ezt a mennyiséget Oroszország kizárólag belföldön dolgozza fel és ehhez járul, hogy az urali vas sokkal jobb minőségű, mint az európai, úgy, hogy az Egyesült Államok után Oroszország került a vastermelés, az acélpordukció és a vasipar terén is — mennyiségileg — második helyre.

Mindent összevéve az államok a vastermelés szempontjából így osztályozhatók:

1. Vasércben gazdagok, amelyek többet termelnek fogyasztásuknál és így exportálnak: Franciaország, Svédország és Spanyolország.
 2. Ugyancsak gazdag államok, amelyek azonban teljes termelésüket feldolgozzák: az Egyesült Államok és Oroszország.
 3. Jelentékeny termelésű államok, amelyek behozatalra vannak utalva: Anglia, Németország és Olaszország.
 4. Vasércben szegény államok, amelyek jórészt importálnak: Japán, Belgium, Kanada.
- Az öntött vas termelése 1937-ben 104,3 millió tonna volt, amely így oszlik meg az egyes államok között százalékosan:

Egyesült Államok	36,5
Németország	15,1
Oroszország	14
Anglia	8,2
Franciaország	7,6
Japán	3,1
Egyéb államok	15,5

Körülbelül ez az arány az acétermelésnél is, a melynek össz mennyisége a világon 135,6 millió tonna. Feltűnő tehát, hogy az acétermelés nagyobb,

Eletbelépett az új munkásbiztosítási törvény

8000 lei fizetésig minden alkalmazott tagja a pénztárnak. — Négy száz befizetett hét után nyugdíj jár

A Hivatalos Lap pénteki száma közli a munkásbiztosítási törvényt, amely 332 szakaszból áll. A törvény fenntartja az autonómiát, felmenti a járulékokat, kibővíti a biztosítási területet, fenntartja az eddigi jogokat és megalakítja az öregségi biztosítást.

Az új törvény szerint munkásbiztosításra kötelezettek ezek után a következők:

- a) A kereskedelmi és ipari alkalmazottak.
- b) A mezőgazdasági ipari alkalmazottak.
- c) A mezőgazdasági vállalkozások városi üzleteinek alkalmazottai.
- d) A városokban levő kertészeti vállalatok alkalmazottai.
- e) A mezőgazdasági gépeknél és műhelyeknél alkalmazottak.
- f) Mindenféle egyesület, alpitvány, szakmai testület alkalmazottjai.
- g) Betegápolási intézmények alkalmazottai.
- h) Hatósági közüzemek alkalmazottai.
- i) Szabadfoglalkozású egyének alkalmazottai.
- j) Munkáspénztári alkalmazottak, ha a nyugdíjpenztárnál nincsenek beiratva.
- k) Háztartási alkalmazottak.

Az alkalmazottak mentesek a munkásbiztosítás alól, ha a havi fizetésük 8 ezer leinél magasabb.

Továbbá biztosításra kötelezettek a következők:

A mester-munkaadók, azok a személyek, akik odahaza végeznek munkákat mások számára, a sofőrök, bérkezesiek, akik saját maguk járműven városokban végzik a munkát, vándorló elárusítók, hordárok, stb., akik városokban működnek.

A törvény részletesen felsorolja, hogy mihez van joga a munkáspénztári tagnak. Felsorolja az orvosi kezelést, a pénzbéli segítséget, a szülési segélyt, a rokkantsági nyugdíjat, a baleseti járandóságot és az öregségi nyugdíjat.

Mindenkinek joga van nyugdíjhoz hatvan éves korában, ha legalább négy száz hetet befizetett.

Részletesen ismerteti a törvény, hogy a családtagoknak mihez van joguk, ha a családtag elhal.

Megváltoztatja a törvény a járulékokat, amelyeket most nyolc osztályra oszt be.

1. osztály: Ide tartoznak a díjtalanul, vagy természetbeni ellátásért dolgozó egyének, inasok, gyákkornokok, stb. A befizetendő járuléka heti 8 lei, vagy havi 34 lei. (A járulékok felét mindig és mindegyik osztályban a munkaadó fizeti).
2. osztály: Ide tartoznak azok, akiknek havi fizetésük 999 lei terjed. Haviavonta befizetendő biztosítási járuléka 60 lei, vagy hetenként 14 lei.
3. osztály: Ide tartoznak azok, akiknek fizetésük 1499 lei terjed havonta. Heti befizetendő járuléka 24 lei, vagy havonta 100 lei.
4. osztály: Ide tartoznak azok, akiknek fizetésük havonta 1999 lei terjed. Befizetendő járuléka heti 34 lei, vagy havi 140 lei.

mint az öntött vasé, holott nem a teljes öntött vas-készletből készül acél, de semmiesetre sem vonható ki egy adott mennyiségű vasból nagyobb acélmennyiség. A különbséget az ócskavasból áll elő, amelynek ma sokkal nagyobb a világgazdasági jelentősége, mint valaha. Az Egyesült Államok vasbányai gazdagsága megengedi, hogy egyáltalában ne vonjon ócskavasat forgalomba és évi 4 millió tonnát exportál. Anglia ebből évi 1 millió tonna régivasat vesz fel, Németország évi fél millió tonna ócskavasot használ fel.

A nagy vasércbányák felett rendelkező államok, (az Egyesült Államok és Oroszország kivételével) nem igen dolgozzák fel termékeiket, viszont a legnagyobb vasiparral éppen azok az államok rendelkeznek, amelyek nem termelnek elegendő nyersanyagot. Románia feldolgozza vastermékét és ez elegendő a belföldi üzemeknek. De szükséges, hogy vasiparát növelje, mert a gépek, az épületesanyagok stb. nagyrészt importálja. Nyersvasat kell behoznunk a jövőben és növelni kell azok belföldi feldolgozását.

5. osztály: Ide tartoznak azok, akiknek fizetésük havi 2499 lei terjed. Havi járuléka 200 lei, vagy heti 42 lei.

6. osztály: Ide tartoznak azok, akiknek fizetésük 3999 lei terjed havonta. Befizetendő heti járuléka 62 lei, vagy havonta 260 lei.

7. osztály: Ide tartoznak azok, akiknek havi fizetésük 5000 lei terjed. Befizetési járuléka 86 lei, vagy havi 360 lei.

8. osztály: Ide tartoznak az 5000 lein felüli fizetésű alkalmazottak. Befizetendő járuléka heti 100 lei, vagy havi 400 lei.

Ezekon felül még azok a munkaadók, akik ötnél több alkalmazottat dolgoztatnak, kötelesek még az összes fizetések után 1,2 százalékot befizetni.

Árfolyamok, gabonaárak

SZERDA. DECEMBER 28.

A hivatalos devizárfolyamok a következők: haz első szám a vételi, a másik az eladást jelenti). Hollandi forint 76,18—77,28, belgas 23,67—24,01, angol font 665,45—676,89, olasz lira 7,172—7,172, dollár 140,07—142,14, francia frank 3,59—3,80, cseh korona 4,70—4,80, svájci frank 31,74—32,22. Ezekben az árfolyamokban a devizafelár is befigyeltatik. Dinár 2,89—3,05, pengő 25 és 26,50—27, német márka 38—39, felár nélkül.

A bányási gabonapiácson a gabonaneműk irányzata lanya és a piaci forgalom még nem indult meg. A piaci árak a következők: temesi buza 78 kilós 365, toronái búza 380, időszerinti tengeri 300, örlőképes tengeri 315, zab 420, takarmányárpa 320, tavaszi árpa 380, korpá 270, őtökmag 730, új ötökmag 650, muharmag 300, n. praforogómag 350, kismalmi liszt a 30/70-es beosztásból 720, nagymalmi liszt 740 lei százkilónként. A löheremag 18, a lucernamag 52 lei.

(=) MILYEN VOLT A KARÁCSONYI VÁSÁR? Most, karácsony elmúltával némi képet alkothatunk magunknak a karácsonyi üzletmenetről. A detailüzletekben volt karácsonyi szezon, de nem abban a mértékben, mint tavaly. A tavalyi forgalmat első sorban az élelmiszerek, cukorkával foglalkozó üzletek érték el. Már a járóküzletek forgalma erősen megnövekedett a tavalyi forgalomnak. A vásáruzletekben a forgalom tavallyal szemben körülbelül 10—15 százalékos csökkenést mutatott. Kiseb volt a foralom déligyümölcsben is, annál inkább, mert igen sok cikkre a behozatali engedély nem jött meg idejében és így áruhiány mutatkozott. Textilneműkben, ruházati cikkekben és cipőkben a visszaesés szintén 10—15 százalék között mozgott.

Mindenki ingyen kapja

a Déli Hírnapot (Temesvár, Piata Brațanu 3.) a hónap végéig, ha januárba már most e öfizet

Rádió

CSÜTÖRTÖK, DECEMBER 29.

PÉNTEK, DECEMBER 30.

== A KÖZPONTI VÁMBIZOTTSÁG MŰKÖDÉSÉNEK ÚJ RENDJE. A központi vámbizottság rolt hivatva eddig az egyes áruk vámolásánál felmerült vitás kérdéseket elintézni. A konkrét esetben a vámhivatal a központi vámbizottsághoz fordult, amely rámutatott arra a vámtételekre, amelyek az illető cikknek alkalmazandó. Ennek hátránya az volt, hogy a döntésről csak a kérdéses vámhivatal szerzett tudomást, tehát ez az eljárás a vámolás egyszerűsítését nem szolgálta. A vámbizottság a vonatkozó pénzügyminiszteri rendelet szerint határozatát közzé teszi valamennyi vámhivatallal és az az illető árucikk vámolásánál kötelező lesz.

== A KONVERZIÓS TÖRVÉNY BÉLYEGKEDVEZMÉNYE. A Monitorul Oficial legutóbbi száma közli a központi bélyegbizottság határozatát a konverziós törvény 75. szakaszának alkalmazása tárgyában. A magyarázó jellegű határozat szerint azok a végrehajtási beadványok és lépések, amelyeket a hitelező az elmaradt részletek behajtása végett tesz, éppen úgy mentesek a bélyegilleték alól, mint a törvényben felsorolt esetek. A 75. szakaszban kifejezetten említett esetek csak példaképpen felsorolások és így a központi bélyegbizottság jogosult volt a kérdéses szakasz magyarázatát.

== A FOGYASZTÁSI ADÓELENŐRÖK ELLENŐRZIK A FORGALMI ADÓT IS. A pénzügyminiszter már novemberben kiadott rendeletét arról, hogy az üzemek mellett, a fogyasztási adók ellenőrzésére kirendelt ellenőrök kötelesek a forgalmi adót is ellenőrizni. Ez az ellenőrzési jog most bővebb rendeletben nyert szabályozást. Eszerint az ellenőrök, mint műszaki szakértők működnek és így megállapítják, hogy az üzemi nyersanyag mennyiségének megfelelően készült áru után a forgalmi adó a speciális registerbe bevezetett-e és helyes egyezéssel és a forgalmi adó a törvény szerint számított-e ki és nyert befizetést a következő hó 10. napjáig. A műszaki ellenőr verifikálja a könyveket, vagy ha az eljárásban szabálytalanságot észlel a pénzügyigazgatóságnak jelenti.

DÉLI HIRLAP
automata telefonszáma: 28-10.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, orvosi hírek, reggeli hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Országóra. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 13: Gyermekóra. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02 Kulturális aktualitások. 19.17: Hanglemek. 20: Mircea Dem. Rădulescu előadása. 20.15: Énekhangverseny. 20.40: Gh. Niculescu-Basu énekel. 21: Alex. Bădăuță előadása. 21.35: Maria Snejina énekel. 22: Hírek. 22.15: Szimfonikus-lemek. 23: Hírek. 23.15: Victor Predescu zenekara. 23.45: Hírek külföldre francia és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. Utána étvend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: A Felvidék hatszázéves kulturvárosa: Rozsnyó. Felolvasás. 11.45: Kassa város hajdani vitéz kapitánya. Felolvasás. 1.10: Friss Antal gondolkázik. 1.45: Hírek. 2: Hanglemek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Szilveszteri tanácsadó. Előadás. 5.45: Hírek. 6: Mezőgazdasági felőra. 6.30: Szalonzene. 7: Akik kimaradtak. Előadás. 8: Hírek. 8.20: Hanglemek. 8.55: Küllgyi negyedóra. 10.10: Karácsony. Hangjáték három részben. 21.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Csorba Gyula és cigányzenekara. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Szimfonikus hangverseny. 12: Hírek angol és francia nyelven. 1.05: Hírek.

Budapest II. 6: Szórakoztató hanglemek. 7.05: Szalonzene. 8.40: Ki örköl? Előadás. 9.10: Hanglemek. 10: Hírek. 10.20: Csorba Gyula és cigányzenekara.

Bécs. 19: Zene. 19.30: Mesejáték. 21.10: Zenekari hangverseny. 23.30: Szórakoztató zene.

Belgrad. 20: Lemezek. 21: Népdalok. 21.30: Szimfonikus hangv. 22.30: Ének. 23.15: Lemezek.

Milánó. 22: Zenekari hangverseny, utána tánczene. **Strassburg.** 20.30: Szórakoztató zene. 21.30: Könynyű zene. 24: Ének és orgonajáték.

Varsó. 20: Könynyű zene. 22.30: Karácsonyi dalok. 23: Bécsi klasszikusok. 24: Lengyel zene.

Bucuresti. 6.45: Ritmikus torna, orvosi hírek, reggeli hangverseny, háztartási tanácsok. 12: Hanglemek. 13: Időjelzés, kulturális hírek, sport. 13.10: Déli hangverseny. 14.10: Hírek. 14.30: A hangverseny folytatása. 15.10: Közlemények. 18: Időjelzés, időjárásjelentés. 18.02: Katonazenekar. 19: Krónika. 19.15: Szalonzene. 20: Nicolae Petrascu előadása. 20.20: A hangverseny folytatása. 20.57: Hanglemek. 21.15: Ion Pillat verseket mond. 21.30: Verdi: Traviata című operája lemezekről. 22: Hírek. 23.05: Sport. 23.45: Hírek külföldre francia és német nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna, hírek, hanglemek. Utána étvend, közlemények. 11: Hírek. 11.20: A balkezesesség. Felolvasás. 11.45: A biztonságosabb magyar jövő felé. Felolvasás. 1.10: Hanglemek. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Szalonzene. 3.35: Hírek. 4: Élelmiszerárak. 5.15: Diákfelőra. 5.45: Hírek. 6: Érsekújvári dalidő. Előadás. 7: Az első humanista pápák. Előadás. 7.30: Keulerné Bajkó Éva és Daudané Paica Annj zongorázik. 8: Hírek. 8.20: Budai Dalárda. 9: Gyermekek öreg földön. Elbeszélés. 9.30 Budapesti Hangverseny Zenekar. 10.40: Hírek, időjárásjelentés. 11: Mikulaj Gusztáv zenekara. 11.30: Hírek német és olasz nyelven. 11.45: Sárai Elemér és cigányzenekara. 12: Hírek angol és francia nyelven. 12.45: Márfy Oszkár olasz nyelvű előadása. 1.05: Hírek.

Budapest II. 7.30: Egy uttóró magyar folklorista. Előadás. 8.30: Színésztréfák. Előadás. 9: Csajkovszkij: E-moll szimfonia hangleméről. 10: Hírek. 10.20: Mikulaj Gusztáv jazz-zenekara.

Bécs. 19.45: Zene. 21.45: Hangjáték. 21.55: Hangverseny. 23.30: Zenekari hangverseny.

Belgrad. 19.20: Lemezek. 21: Kamarazene. 23.15: Zongorajáték.

Milánó. 20.20: Tarka zene. 22: Kamarazene. 23: Variété. 23.45: Tánczene.

Strassburg. 20.30: Hárfá és ének. 21.30: Lemezek. 22.15: Könynyű zene. 23.30: Operarészletek.

Varsó. 20.10: 1938. évi slágerek. 22.15: Szimfonikus hangverseny. 23.45: Lemezek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1938. jul. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: álláskeresés, elvesztett tárgyak, eltűnt személyek, fürdő- és gyógyhely hirdetése szavankint egy leu házasság és levelezés rovatban szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint kettő leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. II. kerület: Tamás-traffic, Piata Badea Cârțan 8. — Kardos-traffic, Piata Traian (szerb templom mellett), Grósz-traffic, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-traffic, Piata Lahovari IV. kerület: March-traffic, Piata Kiütt. — Nógrády-traffic, (Tivoli mellett) — Olariu-traffic, Piata Dragalina 6. Telefon 45-06, — Vittek-traffic, Bul. Carol 54, — Galgóczy-traffic, Strada Brătianu 15/a. Telefon 1-13.

Állást keres
Mosást, vasalást, takarítást vállal szorgalmas fiatalasszony. Cím a kiadóban. 2848
Jobb nő egyedülálló úrhoz, vagy fiatal házaspárhoz jobb házba, házvezetőnek menne. IV. Str. Ion Brătianu 27. a házmesternél. 2847

Lakás
Bútorozott szoba, fürdőszoba használatlalt és esetleg teljes ellátással (két személynek is) azonnalra kiadó. Cím a kiadóban. 2529
Kiadó kapualatti bajárral bíró bútorozott szoba, fürdőszoba használatlalt, kívánatra reggeli és ebéd készíttal. Cím a kiadóban. 3530
Keresek bútorozatlan lakást: 1 szoba, előszoba, fürdőszoba, gőzfűtéssel. Cím telefon: 37-79. 2850

Adás-vétel
Vennék szép diófurniós hálószoba bútor (lehe: használt is). Címeket kérem a kiadóba leadni. 3677

Vennék nagyon jó karban lévő ottománt, csak széles, két személyes jön számításba. Címeket kérem a kiadóba leadni ármegjelöléssel „Szép huzal” jellegre. 3813
Kályhaszob lehet több darabból álló, könyvökkel megvételre kerestetik. Címeket kérem leadni a kiadóba. 3678
Porszívógép, használt, de jókarban lévő eladó. Cím a kiadóban. 3675

Garantált minőségű perzsaszőnyegek legolcsóbban ké: 28 leu
ORIENTAL szőnyegszővődében IV. Eulevardul Berthelot 5.

A CFR magazin január 5-én, reggel 9 órakor a IV kerületi állomáson **elárverezzi** a talált tárgyakat

Fehete csikó-bunda megvételre kerestetik. Címeket „Késpénz” jellegre a kiadóba kérek. 3676
Eladó egy csődör 4 éves, noniusz, engedéllyel. Cím Mircsov Miklós Besenova-Vecse. 2851
Déli Hírlap telefonszáma: 28 10.

MERKLER BUTOR minőségben és árban utolérhetetlen
Kérjük a címre figyelni: ... ker., 3. August-u. 1. sz. Neptun-fürdő mellett

Ismét kaphatók a legolcsóbb **hócipők és galocsnik** valamint ezeknek szakszerű javítását vállaljuk. Az ismert gumitalpu prolicipők állandóan raktáron, jutányos árban!
ARENA GUMIPAR-nál Spl. Tud. Vladim. 12. (Traian-híddal szemben)

Hirdessen a **DÉLI HIRLAP** ujévi számában